

308449

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 2

చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ మే నెల 8 వ తేది శనివారము

No. 33

సంపుటము. ౨

రాక్షసనామ సంవత్సర అధిక వైశాఖ మాస బహుళ దశమిం.

సంచిక 33

గృహనిర్మాణములో అనవసరమైన
ప్రయమును తగ్గింపుడు.
శ్రేకుమారులు.

గృహము నిర్మించుటలో ముఖ్యమైన ఖర్చుకలపయే.
అట్టి కలపకొనుటయందు కొంచెము జాగ్రూకతగా నుండిన
చాలాభము కలదు. తేయేల, మూడవ గృహమునకు కావల
సిన రంగూను శ్రేణుకలప చిన్న కిటికీలనుంచి దూలములు వరకు
పనికివచ్చు అన్నిరకములు; కమ్మలు, వాసములు, బల్లలు,
దూలములు, పెద్దమానులు, చతుకగా దొరకును.

ఆర్. య్. ఆర్. బటన్సు.

స్టీలుమార్కు పలకలు రీఫర్బర్డు మొదలుగాకల
వన్ని మరియితర మార్కుకల పయన్న మద్రాసు ధరలకంటె
తక్కువ. బెజవాడ, తెనాలి, బందరు గుంటూరు, బాపట్ల
తాలూకాలు నిజాము రాజ్యములో కొన్ని తాలూకాల్లో
మద్రాసుకంటె కాకినాడ, సామీప్యము; రయిలనార్జీలు
తక్కువ. కావలసినవారు యిట్లు వ్రాయుడు.

ఆచంట సుబ్బారాయుడుగారు.

కంట్రాక్టర్లు, కల్పవర్తకులు, కాకినాడ.

గమనింపుడు

నాణ్యమైన మద్రాస్ ట్విల్లువస్త్ర 1-కి రు 1-0-0
చలువచేసిన డిట్టమైన వలబనియను 1-కి రు 0-8-0
మేజోళ్లు జత 8 అజాలు మొదలు రు 1-4-0 వరకు
రకంవారి గలవు. నాణ్యమైన, 4 ప్లాపులు 8 అప్రెన్సులు శం
కరాభరణం మేళకర్తల హోస్టోనియం ఒక సంవత్సరం
గారంటీతో రు 17-0-0. బ్రెసికల్ ఏటైల్స్ ట్యూబులు మూడవ
అతి సరసము.

క్రాత్తనెసికల్ ఏటైల్స్ వై నా 1-కి క్రయం రు 66-0-0
,, ,, చార్జరకంబైల్స్ 1-కి ,, రు 55-0-0
గురువుతేనే హోస్టోనియం వాయింవ శేపు పుస్తకం 3-0-0
మద్రాస్ ట్విల్లు సప్లయింగ్ ఏజెన్సీ.
15 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మండ పురాణము

[పద్య కావ్యము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? ఏయేసమయ
ముల నెట్టి పరిణామములఁ జొందినది? మనుజులనీతి మొదలు
నెట్లుండె? కులభేదములేకలిగె? ధర్మము లెప్పుడెట్లు మారు
నొండె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రా? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి.
పరశురామచరిత్రము, సుగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము
లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు. బుద్ధిబలముతో
బ్రహ్మచరీతిగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి సేరపఱచిన
విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గోవువారి
గ్రంథమునై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నారు. శ్రీమిగుల
గులభము. మంచికాగితములనై ముద్రింపబడి నిందు క్యాబిన్
బైందుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు కల 4-0-0 అత్యు
త్తమప్రతి 5-0-0 కర్పణ శతే. వలయువారి చిరునామా
వ్రాయవచ్చును.

(4-12-14)

జనమంచి శ్రీమద్రాజ్య

తెలుగుపండితుడు, ముద్రినిసేవ వ్రాసుకొని, కలెక్టరు

మిక్కిలి ప్రసిద్ధిజెందిన "హరిశ్చంద్ర" "నల్లతంగాళ్" "నదారం"
"మంజగోషి" "రుక్మాంగద" నాటకములలో వేర్పడ్డ వేషధారులగు

టి. జగన్నాథం నాయుడు, మనమోహన రంగసామి నాయుడు, మాసిలామణి ఆచారి,
వారలవలన పాడబడిన గ్రామపోసు రికార్డులు.

10 అంగుళములు ఉభయపక్షముల జొనోఫా రికార్డులు
ఒక్కొక్కటి రు. 2-0-0.

నెం. 804 { విదియో కాలగతియో } హరిశ్చంద్ర. టి. జగన్నాథం నాయుడు.
ఆ మగజె పాంబు

నెం. 805 { మగజె మగజె ఎండు } మంజగోషి. టి. జగన్నాథం నాయుడు.
చైత్రబలత్తూర్

నెం. 808 { ఎలియేక్ పేచి ఒరు } నల్లతంగాళ్. మాసిలామణి ఆచారి.
వాంగలదా వక్కలె

10 అంగుళములు ఉభయపక్షముల నల్లచీటిగల రికార్డులు
ఒక్కొక్కటి రు. 3-0-0

12-12746 { అన్నియాలే } మనమోహన { నల్లతంగాళ్.
12-12747 { ఎన్నపొందం పోడి } రంగసామి నాయుడు

12-12744 { వేండినేక్ సహాయం } మనమోహన { రుక్మాంగద
12-12745 { మానె ఉక్ మేల్ మోహం } రంగసామి నాయుడు { సదారం.

12-12761 { తంగమేని నెరం పుల్ల } టి. జగన్నాథం { మంజగోషి.
12-12762 { తామసిక్కామల్ నేరడి } నాయుడు { సదారం.

12-12759 { మలర మంజె ఇవలూకో } టి. జగన్నాథం { మయానకాండం
12-12770 { అయ్యో ఇదు ఎన్నకాలం } నాయుడు { చంద్రమతి పొలంబల్

దక్షిణ ఇండియా - హైదరాబాదులకు ముఖ్యమయిన ఏజెంట్లు,

స్పెన్సరు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్., మద్రాసు

22వ మైగల (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీపడగలము)

గెజల్ నాగర

13 సవరము మొత్తు

వెల రు. 30-8-0.

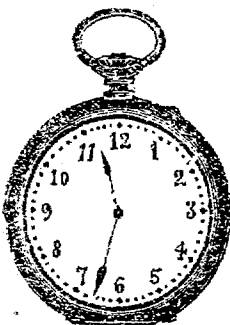
నూతనముగా వచ్చియున్నది.
కెక్కిననగలు, మున్నగునవి ఈ క్రింద పేర్కొన్న వర్తకులవద్ద
తొలకును కొనుగోరికి కట్టలగులు ఉచితముగా కంపెనీను.
సకలక ఇండియా జావలెరి మ్యానుఫ్యాక్చరీంగు కంపెనీ,

487, టంక సాలపిథి, సామాకారు పేట, మదరాసు

**The Southern India
Jewellery Manufacturing Co.,
487, Sowcarpet, Madras.**

నూతనముగా వచ్చియున్నది.

బీట్ ఆల్ వాచ్.

ప్రసిద్ధమైన యింజన్ మార్కుగలది
పేరుపొందిన లీకరుపనితో చేయబడినది
తలమీదనునే బీగముకూడా వున్నది.
బహుమందర మైనది, మిగుల శ్రేష్ఠమైనది
దానికారణముచేతనే యేబహు
మానులేదు. బహుమానములు
కన్నా గడియారముయొక్క పనిని
చూచి సంతోషించండి.

సుందరమైన వాచి గొలుసు లేక సుందరమైన
వాచి పెట్టెనమేలేము వెల రు. 2-12 0 మాత్రము.

బి. ఆరు. వెంకటరమణ

అండ్ కంపెనీ,

నెం. 7. కోవ్ వెంకటాచలయ్యర్ సెంధు,
మద్రాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదిగల రెండు సంచికలు వెలువడినవి.

ఇందన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగా
భాషలో తగిన పటం లతో కథలవలెవర్ణింపబడు
గును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు రమారమి
600 పుటలు 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0.
(పోస్టేజీతో సహా) ప్రవేశమును లేదు. సంవ
త్సరముచందా గుండుగ స్వీకరింపబడును.

వలయువాడు: - గా. హరిసర్వోత్తమ రావు, ఎం. ఏ.
చింతాద్రిపేట, మదరాసు అని వ్రాసుడు

మాధుర్యమునకు పూచీపడగలము.

స్వచ్ఛమును, సజాతీయమునగు, జ్వెల్ల
ఖర్చుజా, మూడిపండ్లు, ప్రసిద్ధికెక్కిన మూ
ల్యోపకరణముందలి "అల్మోడినీడ్ స్టార్లు" వారివద్ద
బజారుధరలకేకొరకును మంచివిత్తనములు

కొరకును. అన్ని రకముల మొక్కలు

సప్లయిచేయబడును. కేటలాగు ఉచితము.

కావలసిన వారు — SUPERINTENDENT,
Oudh Seed Stores, Lucknow.

హానిలేదు. నిశ్చయము. గుణము కలిగితిరును.

అన్ని విధములకు కువ్వవ్యాసము, మూలకంబు, మేహ
రణములు, పుండ్లుమున్న గునవి యన్నియును 4 వారములలోనే
బుద్ధిపొవును. చారముకోజాలకు సరిపడుమందు వెల రు 5-0-0
రెండవకోజాలకు సరిపడుమందు ఉచితముగా పంపిణీమిత్తము
పంపబడును వలయువారిటుల వ్రాసువలెను.

డాక్టరు ప్రమాకాంత హజరీ, బ్లూమెస్మిస్సు,
164/1 మానిక్టోలాస్ట్రీటు, (బీడన్ స్కేయరు) కలకత్తా.

Dr. Umakanta Hazari Blood Specialist
164-1 Manicktola Street, (Beadon Square) CALCUTTA

వృత్తాంత లేఖలు

మేధూరు వార్తలు.

(ఒకవిలేఖకుని కద్దమంచి)

కాలమానము.

మేధూరు మే 4:— మాగ్రామమున కడచిన నెల 25, 26
తేదీల నుంచియు ఆకాశమంతయు గాఢమబ్బులచే నావరిం
చియు మరొకసమయంబున గొప్పగాలి వీచియు వర్షము
వచ్చునో యన్నట్లు ఆకాశమంతయు దద్దరిల్లుచున్నది. మరియు
నిక్కాలంబున వర్షించెనేని రైతులకు చాల ఇబ్బందులు
కలుగును.

రోడ్డు.

మాగ్రామమున గుగ్గపాఖ్యముకొరకు వీరంకిలాకు వద్ద
నుంచి మాగ్రామమువరకు సుమారు నాలుగైదు మాసముల
క్రిందట మట్టిరోడ్డును వేయగలిగితిమి. ఇక్కార్యమునకు
మాడివిజన్ దేవ్వాటి తహశీల్దారుగారు ఘమ్మును (బోత్స్
హించి) మాకు అనుసహాయము చేసినందుకు మేమెంతయు
వారికి కృతజ్ఞులము.

(కనకదుర్గ పుస్తకభాండాగారము)

వైశేరిట నొకపుస్తకభాండాగారమును సుమారు 4,5
మాసముల క్రిందట స్థాపించితిమి. ఆపుస్తకాలయమునకు మా
గ్రామమెడకరణంగానే మానేజరుగానున్నాడు.

బోధనశాలలు.

మాగ్రామమున స్కూలు స్థాపించి సుమారు ముప్పది
సం॥ రములైనది. చాలకాలమునుండియు బ్రహ్మశ్రీ గండూరి
రామస్వామి శాస్త్రిగారే మాకు మేడ్ మాస్టరుగానున్నారు.
వారిని బడలాయించి క్రొత్తగా మరియొకరి సంపుడురని కడం
తిగా నున్నది. అప్పుడైనను మాస్కూలు వృద్ధిపొందునేమో
తెలియవచ్చును.

దేవాలయములు.

మాగ్రామమున నున్నటువంటి విష్ణు శివాలయములకు
సర్వేశ్వరుని కృపచే నిప్పటికి మాజమిందారుగారు మరచతులు
చేయుచు చున్నారు. అందు నిమిత్తమై మాగ్రామవాసులు
కొంత ధనసహాయము చేయగలిగిరి.

పోలవరము వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖకునివద్దనుండి)

వాణీగ్రంథ భాండాగారము.

పోలవరము మే 4:— ఈభాండాగారమున నీ నెల
2వ తేది సాయంకాలము 6 గంటలకు పురమందర మందు
మ-రా-రా-శ్రీ, కాళ్లకూరి సాంబశివరావు బి. ఎ. గారి యాధి
పత్యమున "భాండాగారముల"నుగూర్చి యొక సారస్వజరికసభ
జరుపబడెను. సుమారు 80 మంది సభకు విచ్చేసియుండిరి.

ప్రథమమున దైవప్రార్థనయు తరుపరి వెనుకటి సభా
చర్య జరుపబడెను. అనంతరము లేవమల్ల వెంకటాచార్యగారే
రీ వై విషయమును గూర్చి యుపదేశించుచు, ఆంధ్ర గ్రంథ
భాండాగార సభయొక్క యుద్దేశములను, భాండాగారోద్య
మమును వెలవేర్చి భాండాగారాధిపతులు పాటుపడవలెనని
యు, 9, 10 తేదీలలో ఆంధ్ర గ్రంథ భాండాగార సభకు
ప్రతినిధులుగ వచ్చుటకు భాండాగారములకు హెచ్చరించిరి.
ఈ విషయమును గూర్చి యాద్యం సభ్యులు ఒక రాండ్లయము
నను, మరొక రాంధ్రమునను, విభులముగ బోధకరముగ గంభీ
రోపన్యాసములను గానించిరి. తర్వాత మార్కాగారి రివిష
యమున జెప్పెను, భాండాగారములందు గ్రంథ కరణ
మంత లాభకరము గాదనియును, పత్రికాపతన క్షిప్రభ యని
చెప్పెను భాండాగారములన్నిటికి యేవో యొక విధముగు
కార్యక్రమ నుండవలెనని చెప్పిరి. అనంతరము,
భాండాగారములయొక్క లాభములను ఎన్నిసారులు చెప్పి
నను తిరుగవనము, గ్రంథములను క్లాఫించుచు ఆగ్రాసనాధిపతి
గారు వారియుపన్యాసమును ముగించిరి. వందన శంతంబుల
తోపమ, కల తాళ్లధ్వనులతోడను సభముగిసెను.

గ్రంథాలయ సంవత్సరాధీన ప్రయత్నములు.

ఈపురమందున్న విద్యార్థులందఱు, మేనెల చివరవార
ములోజరుగవైయున్న వాణీభాండాగార వార్షికోత్సవమునకు
జూలియును నీచులో మూడవ అంకమును, గయోపాఖ్యానము
లో కృతీయాంకమును ప్రదర్శింప బ్రయత్నించుచున్నారు.
పురజములను పీఠిని చాల చక్కలబెట్టిక యెప్పటివందల

నప్పుడిచ్చిన, నీబాహుర యొక్కయు ముఖ్యముగ మాపేటి
సత్యనారాయణ గారి ప్రయత్నములన్నియు నిర్విఘ్నముగ
కొనసాగింపు.

ఆన్న రాన సమాజము.

ఈసమాజము, సుమారు మూడునెలలక్రిందట స్థాపింప
బడి యిప్పటివరకు నిర్విఘ్నముగ ప్రత్యేకమావాస్యదినమున
వర్ణ భేదములేకయే, వీరలెల్లరకును కడుపురింప భోజనము పెట్టు
చున్నారు. ఈసమాజముయొక్క యభివృద్ధినిగూర్చి నిరంతర
ము పాటుపడుచున్న మ-రా-శ్రీ చోడిశెట్టి వెంకటచలం
గారు మొదలగువారి ప్రయత్నములు దైవానుగ్రహమున చిర
కాలము జయమును పొందుచుండుగాక!

బల్లారి వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖకుడు)

కాలమానము.

బల్లారి మే 4:— పగటివేళలం దెండలు విశేషముగా
కాయును. రెండుమూడు దినుసులనుండి రాత్రులందు, ఉరు
ములతో గూడిన కన్నము దురియుచున్నది.

జమాబంది.

రాయచర్లండినిజ్జె డిప్టికలెక్టరువారు కూడిగిలాబూ
కా జమాబంది ముగించుకొని నేడు రాయచర్లం చేరబోవు
చున్నారు. కలెక్టరువారి జమాబందీహాసుపేటతాలూకాలో
జరుగుచున్నది. నాలు గయిదు దినుసులలో ముగియవచ్చును.
ఆ తాలూకాలో కొన్ని గ్రామములను రివిషుక్ ఇయ్యదలచి
యున్నారని వదంతిగలదు. త్వరలోనే తెలియగలదు.

మునిసిపల్ వారి ఆశాగ్రుత్త.

మునిసిపాలిటివా రిప్పుడు రోడ్డును చక్కజేయించు
చున్నారు. వెద్దపీఠియగు లేవబాబుకు రెండవది యగు,
కాళ్లమ్మగుడివీధిరోడ్డును ప్రకృతము బాగుచేయుచుచున్నారు.
రిపేరులోనున్న భాగము మీదుగా బండ్లుగై రాలు పోకుండ,
రోడ్డుకడముగా బొంకులను కట్టివారు. ఇది చీకటికాలము.
అపాయమును నూచించు, ఎట్టిలాలేదును, అచ్చట వ్రేలాడ
కట్టలయినవి మునిసిపల్ వారికి తోచకుండుట కడు శోచ
నీయును. ఎన్నియో బండ్లును, వై నీకలులును సహాయసితి
లోనికి వచ్చియుండినవి. ఇక నైనను మునిసిపాలిటి వారా
లోపమును తోలగించి కలుగబోవు ననర్థముల కడమొనకుం
దురు గాక!

శ్రీకృష్ణగంగ స్వామిలవారు.

వీరు గడచిననెల 30 వ తేది నీ యూరికి వచ్చియుండి
యీ నెల 4 వ తేది విడిచిపోయిరి. 1, 2, 3 వ తేదీలందు
క్రమముగా రజస్వలా వివాహవిషయము, భగవద్గీత
యందలి కర్మభాగము, భక్తివిషయమును గురించి యుపన్యాస
ముల నిచ్చిరి. ఉపన్యాసకాలమందు హిందూమతముతోని
నానావర్ణముల సంకరాగమనింపనందున
నాలుగువర్ణముల శ్రీపురుషులు వచ్చియుండిరి.
ఉపన్యాసకాలమందు శాస్త్రాదులందుండు ప్రతి
యొక విషయమునకు, విహికసంబంధమైన యుదాహరణముల
నిచ్చి, తాము చెప్పునది సభకుల మనంబుల
నాటునట్లు చేసిరి. ఇందొకవిషయము మాత్రము విచా
రకరము. ఇదిగరలో శ్రీమధ్వసిద్ధాంత విచారసభవారిక సభ
గానించి వైవివాహవిషయమై విచారించినపుడు, మునిసిపల్
వ్రాస్కూలు ఆంధ్రభాషా పండితులగు బ్రహ్మశ్రీ నృసింహా
శాస్త్రిలవారు, రజస్వలా వివాహము లాచరణీయము లని
యు, అందువలన బాధకమేమియు కలుగదని చెప్పెను అనేక
ప్రమాణములను చెప్పియుండిన వారిప్పుడు స్వామిలవారు
రజస్వలా వివాహములు కూడవని చెప్పి, దాని కందరంగీ
కరించినట్లెన్నెనని యనగా, అందరూకుండిన నుందురుగాక
మనశాస్త్రులవారు తొలితెత్తమన్నోకములను వర్ణించవలసియుం
డెను. కలమువాకి వెలిచియో, పీఠాధిపతులకు భయపడి
యో యూరజుండిరి. మనవాకి మనశ్శ్రేయములేదని యందు
వలన స్పష్టములయ్యెను. ఈలాగుననే, ననేకులు రజ
స్వలా వివాహముల మనస్సునం గామొదించుకొనినను, దానిని
బహిరంగ పఠుచుటకు వెనుదిరుగుచున్నారు అన్నిదినము లిట్టి
జంభులు మనల నెడబాడుకుండునో, అన్నిదినములు, మన
ప్రస్తుతాచారములం దత్సర్వశక్యములైన మార్పులు చెందుట
దుస్తరము.

కావలెను

నమ్మకమైకట్రయము క్రొత్తదామలతో కూడినట్టియు వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంటును, చల్లా ఏజెంటును, డివిజను ఏజెంటును కావలెను. చాకిరి నెలకు రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు ఇయ్యబడును. వైగా ఆలవెప్పులకూడ ఇయ్యబడును. పనిచేయు సమర్థతసత్ప్రకరణము కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు లుండవలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇష్ట మున్నవారలకునే ఈదిగువ చిరునామము వ్రాయవలెను.

వి. యస్. రంగను,

ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ,

81-ఏ. తేరువీధి, తిరువళ్ళీక్కేటి, చెన్న పట్టణము.

స్థానిక వార్తలు

కాలమానస్థితి. — నిన్న సభికోష్ఠస్థితి 108 మాత్రము; అధిమాన్వస్థితి 81 మాత్రము

దీపముల వేళ. — నేడు, రేపు సాయం కాలము 5.58 గంటలకు దీపములు వెలిగింపవలెను.

రాజితోటలో బ్యాంకువినియోగము. — నేడు సాయం కాలము 5-30 గంటలకు రాజితోటలో ఎమ్. పి. జి. బ్యాంకువారు గానవినియోగము గావించెదరు.

జైగ్రాఫ్ నోటీసు. — మండ్రా ఆక్వాబులనడుమ తంతులు చెడిపోవుటచేతను, అస్సామతంతులు సుగలేక పోవుటచేతను బర్మాకుపం చెడి తంత్రివార్తలాలస్యమగును.

ఒకదావిడోపన్నానము. — రాయపురము పడమటి చూడబట్టిచో రేపాదివారముపరాన్నము 5 గంటలకు పి. నుందరమూర్తిపెట్టిగారు ప్లేగునుగురించి యజ్ఞమున నుపస్థాపించెదరు.

సరస్వతీ సంగీతసభ. — రేపాదివారము సాయం కాలము 4గంటలకు జార్జిటవును ముల్లాసాహెబువీధి 20 నెం. గృహమును నందనాచరిత్రము ప్రసంగింపబడి కాలక్షేపము గావించబడును.

మురగీగానసభ. — చుదరాను జార్జిటవును వారా యణమొదలి వీధి నెం 24 కు కలిసి రామన్న కెట్టి వైశ్యసత్రములో 1915 సం॥రం మే నెల 9 తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 5.15 గంటలకు ధనకోమా రైలవల్ల పాటకచ్చేరి జరుపబడును.

నిమ్మజాత్యుద్ధారక సంఘము. — రేపాదివారము తెల్లవారి 8 గంటలకు వ్యాసరేపాడియందలి సంఘపాఠశాలలలో బ్రహ్మసందస్వామిగారు స్వయం సహాయమును గూర్చి యుపన్యసించెదరు.

భక్తిమార్గ ప్రసంగసభ. — రేపాదివారము సాయం కాలము 4 గంటలకు క్లబ్బునెట్టివీధి నెం 822 కు పిల్లారి మంటపమున తంజావూరు పంచావళీ భాగవతముగారు రామ దాసచరిత్రమును ప్రసంగించి కాలక్షేపము గావించెదరు.

దక్షిణ హిందూదేశ బ్రహ్మసమాజము. — రేపాదివారము సాయంకాలము ౬ గంటలకు అణ్ణాపిల్లవీధి నెం ౯౮ కు ఈపాసనా మందిరమున బాబు కే. పి. విశ్వామిత్ర గారు పాసనాకర్మమును నిర్వహించి యాంగ్లేయులను బోధించెదరు.

సరస్వతీ లిటరరీ మునియను. — రేపాదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు ఆలందూరునందలి యార్వ బాలికాపాఠశాలలో శ్రీ శాఖవారు సమావేశమై సభగావించెదరు; సోదర కే. పి. మంగమ్మగారు వివాహమునుగూర్చి యుపన్యసించెదరు.

యువజనుల మహాప్రార్థన సమాజము. — రేపాదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు గవ్వ మెంటు

మహమ్మదన్ ట్రెయినింగు స్కూలులో జరుగు సభయందు సీమావస్తప్త్యుత్తర మాల్వీ హాజీఖలామ్ మహమ్మద్ సాహెబుగారు ఇస్లామునుగురించి యుపన్యసించెదరు.

కోమలేశ్వరముపేట మన నార్ ద్రావిడ సంఘము. — రేపు సాయంకాలము 4 గంటలకు హిందూబాలికా పాఠశాలలో సచ్చిదానందము, బి. పి. ఎల్. టి. గారు ద్రావిడవాద్యము పరిశ్రమనుగూర్చి యుపన్యసించెదరు. భారతీ సంపాదకుడు శతావధానము టి.కృష్ణస్వామి పంతులుగారు గ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు.

వాతావరణ విషయిక తంత్రివార్త. — 7-వ తేదీ గల యీక్రింద తంత్రివార్త కలకత్తానుండి వచ్చినది: — “ప్రాయశః 17-వ యక్షంశమునకును 88-వ రేఖాంశమునకును నడుమ నొక తుపాను సర్కారుల తీరమువైపుగా ప్రసరించుచున్నది; కాని, యది యుత్తరముగాగాని ప్రాగుత్తరముగాగాని మరలవచ్చును. గోపాలపురమునకును మచిలీపట్టణమునకును నడుమగల రేవులకు తెలియబడుపబడినది.”

మహాజనోపకార సంఘము. — పచ్చయప్ప కళాశాల యజ్ఞరవంధితుడు సి. ఆర్. గోవిందరాజు మొదలి యారుగారు నేడుసాయంకాలము 5-30 గంటలకు జార్జిటవునునందలి బోయగూడెములో నిమ్మజాతులవారిని సమావేశపడి శిలసంపాదనమునుగూర్చి యుపన్యసించెదరు; రిటైర్డ్ శిరస్తాదారు పి. ఇ. నుదగ్యక మొదలియారుగారు గ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు.

మేక్స్ ఫియరు క్లబ్బు. — ఎల్లుండి సోమవారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు పచ్చయప్పహాల్ క్లబ్బునకు సంబంధించిన మేక్స్ ఫియరుకు వర్ధం త్యక్త వ మునిర్వర్తింపఁబడును. సి. నెల్వల్ గారు రూపక ప్రదర్శన ప్రయోజకత్యమునుగూర్చి యుపన్యసించెదరు. ప్రాధేనరు పి. లక్ష్మీకరుడు, బి. పి. ఎఫ్. ఎమ్. యూ. గారు గ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు. వేసీకు వర్తకనాటకముండి కొన్నిరంగములు ప్రదర్శింపబడును. కోరువారికి టిక్కెట్లు పంపబడును.

మునిగి చనిపోవుట. — చింతాద్రిపేట బంగళా వీధిలోనిదినియ ఆర్కురావనెడి పది సం॥ల వయసుగల దర్జీ పిల్లవాని కశేబరు ధక్షిణపు నవ్వమునదిలో తేలుచుండగా, కడచిన గురువారము సాయంకాలము కనుగొనబడెను. సమాచారము తెలియగానే పోలీసువారి కశేబరమును వైశిత్తీసిరి. పిల్లవాఁ డాటలాడునందగ్గమున పడి మునిగిపోయి యుండునని యూహింపబడినది. బహుశా ప్రమాదవశమున మునిగి చనిపోయి యుండునని మరణవిచారణలో గ్రంథస్థము చేయఁబడినది

శ్రీగంధిదంపతులు. — నిన్న తెల్లవారి 9 గంటలకు శ్రీగంధిదంపతులు నెల్లూరినుండి కలకత్తా మెయిలు ట్రెయిను మీద మరలివచ్చిరి. జి. పి. నటేశన్ కంపెనీవారి కార్యస్థానమున దక్షిణాఫ్రికా సమాజము చెన్న పురశాఖవారు ఆసాయంకాలము 5 గంటలకు సమావేశమై సభగావించిరి. 6-30 గంటలకు నుగణవిలాససభవారు శ్రీగంధిదంపతులను గౌరవించునిమిత్తము విక్టోరియాహాల్లో నొకనాటకమును ప్రదర్శించిరి. రాత్రి 8-30 గంటలకు నటేశనుగారితోనూడ శ్రీగంధిదంపతులు బెంగళూరునకు తైలుజేటివెళ్లిరి; వారిక్కడనుండి తిన్నగా బొంబాయికి వెళ్లుదురు.

తిరునళ్ళిక్కేటి పట్టణసహకార సంఘము. — ఇదిగఱలో నిడివెట్టబడిన సాధారణసభ్యులసభ రేపాదివారము మధ్యాహ్నము 12గంటలకు తిరునళ్ళిక్కేటి అరుణాచలాచారివీధి 83 నెం. ప్రధానకార్యస్థానమున సమావేశమగును. అప్ప డ్దీక్షించివయములు చర్చింపబడును. — 1913-వ సం॥ త్వరపు బ్యాల్మస్కుటీటు నామోదించి డివిడెండును ప్రకటించుట. (2) 1915-వ సంవత్సరము జూనునెల 30-వతేదీతోను డిసెంబరునెల 31-వతేదీతోను సంకుమగు నర్ధసంవత్సరములకు గౌరవాగ్ధ సంగ్రహి తెన్నుకొనుట.

గ్రంథస్థికారము. — ఆకల్ల సత్యనారాయణగారు రచించిన “జయదే” నకువిమర్శనాటకమును, “బాణాసురయుద్ధ” నును పదమును మూకార్యసాసము చేసినది.

వృత్తాంతములు

కృష్ణతూర్పుచెల్లూరాయివారు. — వీరినొకరి కచ్చెడి నెల 15 వ తేదీని నీరు విడువబడును. నీరు వదలిపెట్టినతరువాత 48 గంటలవఱకును కాలువలలో పడకలు నిరూపముగా నడచుటకు వీలండదు.

అన్న దానము. — “ ఏలూరు అన్న దాన సమాజము ద్వారా అన్న సంకల్పణచేయుటకుగాను బెడవాడనివాసులగు మహారాజశ్రీ సాదాగరు అబ్దుల్ కరింబేగు ఆంధ్రసత్సవాగు ఈనెల 1వ తేదీని 5-0-0 (ఏబదిరూపాయలు) ధర్మమొసంగిండులకు వారి యాదార్యమునకు నెంతయును అభినందించుచున్నాము” అని సమాజపు నెక్రటరీ, గడిమెట్ల నుబ్బారావుగారు వ్రాయుచున్నాడు.

ఒక యాంధ్రదాత. — శేలంజిల్లా హానుకు తాలూకా ముఖాసిబారంయూరు గ్రామమునగల శ్రీయంత బి. కె. దేవయ్యగారును ఆ. మునిసామప్పగారును, మైసూరుగవర్నమెంటువారిచే అనికల్లు గ్రామమున స్థాపించఁబడి యుండి కర్మాగారమునకు పది నెల రూప్యముల విలువగల తమ శస్త్రవర్ధనమును సుచిత్రముగా విచ్చివారు. ఈధనమున గవర్నమెంటువారిచే కర్మాగారము స్థాపించఁబడి విద్యార్థులకు నేత, కప్పి, మానుపని మున్నగు విషయముల గఱపఁబడును. ఈగ్రామమున స్థాపింపబోయెడి సంస్కృత పాఠశాలకై 500 రూప్యములు విరాళ మొసగివారు. ఇట్టి విద్యార్థిహాను లుండు నిక్కాలమున దేశమేల బాగువదదు.

పూర్ణ వార్తలు. — పూర్ణ డోలూరు తాలూకాలోని పెద్ద గ్రామములలో నొకటి. చిరకాలమునుండి యిక్కడ పఠనముం దిర మొకటి స్థాపింపవలెనని తలంపుండెడిది. ఈనెల 6 వ తేదీని గ్రామములోని పెద్దలందరును నొకసభగావించిరి. పఠన మొదలమునకు ఆరుగురు పెద్దలు యావజ్జీవక పోషకులుగ వర్తించుటపట్టి. పత్రికలను, పుస్తకములను అందరిచేత నుచ్చితముగ చదివించుట వీరి ముఖ్యోద్దేశము. దీనివలన సంఘభావమును మనోవికాసమును గలుగునని వీరు బాగుగా గ్రహించిరి. అందరును నేకగ్రీవముగ శ్రీయంత లోకమాస్య గోపాలకృష్ణ గోళ్లేగారిచేరు ఈమందిరమున కిటుట యెంతయు సంతసము కలిగించింది. 6 తేదీని మా గ్రామమున ఆంధ్రమహాజనసభకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొని విశాఖపట్టణముపంపుటకొకసభ మురా. శ్రీ తోట వెంకట్రామయ్యగారి యాధిపత్యముక్రింద గావింపబడెను. 6 గురు పెద్దరయితులకు ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఆంధ్రోద్యమమునుగూర్చి కొంత ప్రసంగముజరిగెను. మ. రా. కల్లిచిట్టి అబ్బాయిగారు మొదలుగాగల ప్రముఖులు మాయుద్యమములకు తోడ్పడి మమ్ము ప్రోత్సహింపవలయులగు మిగుల స్తకనీయులు.

నోటీసు.

మదరాసు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్

1915 సంవత్సరము మేనెల 17 తేదీ సోమవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు కార్పొరేషన్ ఆఫీసు మందిరములలో మదరాసు కార్పొరేషన్ వారి జనరలు మీటింగు జరుగును.

చర్చనీ యాంశము లీక్రిందివిధముగ నుండును.

1. స్టేడింగు కమిటీవారు 1915 సంవత్సరము ఏప్రియలు నెల 16, 30, తేదులలోను, మేనెల 14 తేదీనను చేసేయున్న తీరుమానములలో కార్పొరేషన్ వారి ఆలోచనార్థమయి గుర్తుపెట్ట బడియున్న విషయములు.

2. 1915 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలల తాలూకు పనులనుగురించిన స్పెషలు యింజనీయరు గారి రిపోర్టు.

జనరల్ డిఫార్టుమెంటు } జి.సి. మొల్గొన్
5. మేయి 1915 } గవర్నరు

నెల్లూరు సభలు.

(మాస్ట్రీయ విలేఖరుని వద్దనుండి.)

౧౯౧౪ తీర్మానము "సి" యందలి "ప్రదేశమునుండి తాను ప్రతినీధిగా రాగోరుచున్నావో ఆ ప్రదేశముండే కాపురముండవలయును....." అనువాక్యము విషయమయి మంచి మరుపు అయిన చర్చ జరిగినది. వేరూ రామేశ్వరముపంతులు గారు "ఆ ప్రదేశములో గాపురముండవలయును" అను మాటలను తొలగించి వేరువలయుననిరి. ఈ వివాదము చాల భాగము చెన్నపురిలో గాపురమున్న లామరులకును, రాజధానియందలి రవోలులకును లామరులకును సంబంధించినదనుటలో తప్పుండదు. చెన్నపట్నము దున్నవారికి, కుక్కుల గానుండుటవలన గొప్ప ఆర్జనముండవలయును. తమ జిల్లాల ప్రాతినిధ్యమును సహితముండవలయును. బయటి పట్టణములయందల ప్రజలలో తిరుగుచు, వారి మంచిచెడ్డల జూచుచు, వారి కాపత్యాల ముందు సహాయపడుచు, అనేక విధముల వారి ప్రతినిధులముగా నుండుటకు తగినవారము. మేము గానీ, గౌరవనీయులము! అను బిరుదును పొందవలసిన సమయము వచ్చి పప్పుకు ఈ చెన్నపట్నపువారు వచ్చి ప్రాతినిధ్యత్యమును తన్నుకొనిపోవుట న్యాయమా అని అడుగుచున్నాడు. ఈ తగవు ప్రసారపుతగవు. అన్నదమ్ములది. పితరులను పంచుకొనుటకు సంబంధించినది. కాని లాయర్లు లాయర్లు తట్టాడు టవిం త గా నుం డె ను. సభావేదికకై నున్న సహనీయులు చెందుభాగము లయిరి. (1) మదరాసు వారు (2) మధురలో వారు. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు చెన్నపురిలో నున్న సేమి మధుర ప్రాతినిధ్యమునకు దగదా? శర్మ గారు, విశాఖపట్టణమునకు గూడదా? మోరార్ల రామచంద్ర రావుగారు చెన్నపురికి రేపు వైకొర్టునకీలగా వచ్చిన యెడల (గోఖలే అంతవాడని అనిపించుకొనినవాడు) ఉత్తర జిల్లాల ప్రాతినిధ్యమున కనర్తుడయి పోవుట కేవలము ఆ న్యాయముగాదా? గోవింద రాఘవయ్యగారి కతియేమి? ఇంత ప్రశ్నలలో కామస్య సభా ప్రతినిధులు వారి నియామకలలో గాపురముండవలయుననిలేదే. ఇదియే లోనిదేలయిందవలయును. మనము చూడవలసిన విషయము ఉత్తమోత్తములయిన వారు, తీర్పుబుద్ధిలముగల వారు ఈ నియమమునుబట్టి పనికిరానివారు గానుండుట దేశమునకు నష్టముగాదా అని తీర్మానము నుపపాదించిన వేరూ రామేశ్వరముపంతులుగారు మచ్చటించిరి. ఈ పాడుపులు తునికపాట్లు పడుచున్న బయటి పట్టణపు లాయరులకు మరుగుగా తగినవి. తలపాగలనునవరించిరి. ఉత్తరీయములను బాగుగా వేసికొనిరి. చాచిన కాళ్లను దగ్గరకు లాగి కుర్చీలమీద సరిగా కూర్చొని రామేశ్వరముగారింక ఎన్న పోటును పొడవ వలసి యున్నావో అని కండ్లను చక్కగా తెరిచి ఆయన వయపుననే చూచుచుండిరి. రామేశ్వరముగారి సవరణమును గురించి నుమారు అయిదుమంది లాయరులే ప్రశ్నించిరి. "సత్యమూర్తిగారు రామేశ్వరముగారు చూపిన చెన్నపురి ప్రమాణుల కొక కళ మించినవారు కాకున్నను సమానమయిన వారి సేవకుండిని జిల్లాలలో జూపవచ్చుననిరి. చెన్నపురిలో కాపురముండి హైకోర్టులో పాక్టిను చేసికొనుచు అధికముగా డబ్బు సంపాదించవలయుననువారు, ప్రాతినిధ్య గౌరవమును మానుకొనవలయును. సంవత్సరము పొడుగునకు కష్టపడుచు యొకరు, ఫలమునుభవింపమని యింకొకరుండుట ఆ న్యాయమని స్పష్టముగా జెప్పిరి.

నెల్లూరు జిల్లావారును, పుష్పతము పట్నమునున్న వానను అను కంకటరంగ రావు గారు లేచి మీరు మీరు ఫలానివారిని, మీ జిల్లా వారి సే ఎన్నకొన వలయుననుటలో మా స్వాతంత్ర్యమును భంగమని తెలుగున పోబోధించిరి. ఇంకొక పులినిధిలేచి ఒక్కొక్క పుడను కూలమయిన పులికి లభించవలయు, జిల్లాలలో తగవుల వలన చెందుకులేవ్వడి ఇద్దరు పులినిధులు తగవులాడినప్పుడు నిప్పుతుపాతిగానుండు చెన్నపురి పులినిధి వీరిద్దరికాకుండ తా నా పులికిగా నుండవచ్చుననియు జెప్పిరి. ఈ మాటలు ఆగ్రహకారణములయినవి. ఏలూరు చీకటిగారగు, కూర్మా వేంకట రెడ్డినాయుడుగారు లేచి కష్టములు రయితులకు వచ్చునప్పుడు ముందుగా రిజిస్టరునోటిసిచ్చి రావని తెలుగున చెప్పి నప్పుడు సభ్యులు పకపకనవ్విరి. ఇంకొక ప్రతినిధిలేచి, ఒక్క జిల్లావారికి కిక్కు వచ్చి పప్పుడు, చెన్నపట్టణమువారి కడుపు నిండవలయునా యని యడిగెను. ఒకరు ఒక్కొక్క పుడు జిల్లాలలో తగవు ప్రతినిధులు దొరకరనీయనగా, అట్టి దుస్థితి చెన్నపాదాని జిల్లాల కిడిమువరకు పట్టలేదని యింకొకరు డివిడి

ఒకరు జిల్లాలనుండి వచ్చు ప్రతినిధులు జిల్లాధికారులకు భయపడవలయు, వారికి స్వాతంత్ర్యముండదనియు జెప్పగా యింకొకరు లేచి చెన్నపట్నమునుండి గవర్నరులను కానియు మెంబరులను, హైకోర్టుజడ్జీలను జూచుచు క్షమాభిక్ష, గౌరవ బిరుదములతో ఆభిలషించుచు త్వరగా స్వాతంత్ర్యమును పోగొట్టుకొని వికారములకు పాలగుట కుక్కువలన కాశముగలవారు చెన్నపురివారేయని మోమాటుముపడక యాడిపోనెను.

గౌ. అగ్రాసాధిపతిగారు చెండుపత్తులవారును, చెప్పవలసిన ప్రత్యంశమును జెప్పటచే తాము మాటలాడవలసిన యవసరము లేదనిరి కాని వోటు నిచ్చునప్పుడిది బాగుగా విచారింపవలసిన వ్యవహార మనిరి. రామేశ్వరముపంతులుగారి సవరణ కనుకూలురు చేతులెత్తుడనగా ఎత్తినవారందరును మదరాసు న్యాయవాదులు న్యాయపతి సుబ్బారావుగారు, వేంకటరంగ రావుగారు. సవరణలేకుండ తీర్మానమున కనగా మిగిలిన ప్రతినిధులందరు చేయెత్తిరి. సవరణ యోడింపబడెను.

మ త వి ద్య.

హ్యునెంటు నెటర్మెంటు తీర్మానము తరువాత నియుక్త ప్రతినిధులవలన హోరాహోరంగా జరింపబడిన తీర్మానము పడవది. గవర్నరు మెంటువారి వద్దనుండి గ్రాంటునుపుచ్చుకొను యేపాతకాలలో నయిన మతవిద్యగలపండిత్యము ఆమతవిద్య తమ కవనములేదేని విడ్డబ. తల్లితండ్రులుగాని, గురుకులుగాని వారి ప్రార్థనలకును, మతవిద్యా శిక్షణమునకును బంపనవసరములేదని ఈ సభవారి యభిప్రాయమయియున్నది.

ఈ తీర్మానము నుపపాదించుచు శ్రీ గౌరవనీయులగు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు గంభీర వాగ్దానమును జేసిరి. ఈ తీర్మానమును చెన్నపురి కాననీర్వాణసభలో దాముకెచ్చుటకు ప్రయత్నింపగా క్రైస్తవ మిషనరీలు మొదలగువారికి ప్రతిఘటించుచు దగుటవలన ఇండియా గవర్నరు మెంటువారే ఈ వ్యవహారము విషయమును సచర్చు కూడి దని అనేక కత్తిరముల క్రిందట నిశ్చయించిన వారగుటచేతను తీర్మానము ప్రవేశపెట్ట గూడదనిరి. అందుచే ఈ సభతప్ప వేలొక మార్గములేక మియభిప్రాయమును గవర్నరు మెంటువారికి తెలుపవలయునని మియెడటికి వచ్చి యున్నాను. ఇంగ్లండు దేశమందు రోమను క్యాథలిక్కులూ, ప్రొటెస్టెంట్లులూ పంపబడినవో వారి మదభోతకాల మప్పుడు ప్రొటెస్టెంట్లు బాలికాబాలకులను ఆక్లాసుకువెళ్లనవసరములేదని ఆగర్న మెంటు వారు ఆజ్ఞ నొసంగియున్నారు అదే విధముగా ప్రొటెస్టెంట్లు మత బోధకు రోమను క్యాథలిక్కులూ తమ విడ్డబలను పంపరు. ఇండియాలో నున్న యూరోపియను పాఠశాలలలోను ఈ వాడుకను ఆచారమునందుగవర్నరు మెంటువారు పెట్టిరి. మన మిప్పుడు డుడుగునది యూరోపియనుల కనుకర్తించుచున్న సిస్టయమే హిందూ మహమ్మదీయ బాలికాబాలకులకును అన్యయించునట్లు చేయుమని ఒక్క చేపుని ఒక్క ఈ కత్తిర కుమారుడగు యేసుక్రీస్తును ఆరాధించు ఈ వివిధ క్రైస్తవ తరగతులవారికే మతవిద్యా శిక్షణమందు హిందూ దేశమందు సయితము స్వాతంత్ర్య మొసంగబడగా వారికి భిన్నమతస్థులయిన హిందూ మహమ్మదీయుల కీమధికారముండుట కేవలము న్యాయముగాదా? గవర్నరు మెంటు గ్రాంటులు ప్రజల పన్నులవలన నొసంగబడుచున్నవి. పన్నుల నిచ్చువారు. తమకు మతవిద్య వద్దు అను అధికారము సేదేశమందయిన గలిగి యున్నారు. నా కిష్టములేని మత విద్యను నీ పాఠశాలలో నీ వేల వాల్చిడ్డకు నూరిపోయవలయునా? ఎవరి యంతరాత్మ ఎట్లు ప్రబోధించునో దాని ప్రకారము నడచుకొను స్వాతంత్ర్యము ప్రతి రాజ్యములోని వ్యక్తికిని స్వాతంత్ర్య గౌరవార్థమై యుండవలయును. అట్టి స్వాతంత్ర్య గౌరవము నశించి పోవుటయే ఈ దేశమందు మతసాంఘిక రాజకీయ హైన్యమునకు గారణము. స్వాతంత్ర్య ప్రత్యయముగల భారతీయు లంద రీ తీర్మానము నంగీకరిం చే దరు గా క యని కా శ్రీ గౌరవనీ రి. కె. ఎస్. అయ్య అయ్య, ఎ. పి. శాస్త్రి, కర్నూలు ఏకాంబ రయ్యగారు ఈ తీర్మానము వలననిరి అయ్య అయ్యగారు ఈ తీర్మానము హిందూమతపు అసహిష్టత నుద్ఘోషించి హిందువులకు సిగ్గును గలుగజేయుచున్నదనియు, అన్ని మతములను, అందర ప్రజలను సరిసమానముగా చూడవలయునను హిందూ దేశ వేంక సంతాపం పులగు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి తీర్మానమును దెచ్చుట మరలత లజ్జాకరమనియు జెప్పినప్పుడు సభికులు శ్రీ హోమేతులయి అయ్యగారిని మాటలాడకుండ

నీకేసిగ్గు, నీకేసిగ్గు, కేకలువేసి, ఈలలుగొట్టి, అల్లరిజేసిరి. సభాధ్యక్షు లీ సమయమున నిలబడి ప్రతిపక్షుని అనాదరణ జేయరాదని చెప్పగా అప్పుడు కేకలు ఆగెను. అయ్యరు గారు పాడుచుచు ఆడిన మాటల వలన మత్తును పోగొట్టి మంచి ఉద్దేశమును గలిగించు చక్క జఙ్ఘునని అందరును ఆతురతతో విన మొదలిడిరి. అయ్యో, క్రైస్తవ మిషనరీలు వారి విద్యాలయములవలన దేశమునకు మహాపకారమును జేయుచుండగా, అనేక సంవత్సరములనుండి వారి బ్రెలియను మనము చదువు చుండగా, అందువలన క్రైస్తవులయిన వారు విశేష సంఖ్య లేకుండగా ఇప్పటి కీశాస్త్రిగారు వచ్చి మన ఆత్మగౌరవమునకయి వారిమతవిద్య వద్దనుట కృతఘ్నులగాదా, మిషనరీలువారి స్వంతదేశమునుండి తెచ్చి యిక్కడ వ్యయము చేయుచున్న లక్షలకొలది రూప్యములతో ఈ గవర్నరు మెంటు గ్రాంటు సముద్రములో నొక్క నీటిచుక్క గాదా? వారి మతవిద్యాబోధనము జఙ్ఘునప్పుడు ఆ క్లాసుకుమాత్రము వలదుట. తరువాతి క్లాసులకు పంపవలయునట. ఇది యసంగతము గాదా? క్రైస్తవ విద్యాలయము లన్నియు మూయుబడి నవో ఈ దేశములో అనేకలక్షల బాలురకు చదువులేకుండ పోవును. ఈ దురదృష్టమును నివారించుటెట్లు? అన్ని మతములకును మూలాధారములైన లొక్కటయినప్పుడు క్రైస్తవ మతమని ఎన్నిక పెట్టుట యెందుకు అని ఎడటి క తూరులు వాదించుచున్నారు.

కాశ్రీ గౌరవనీయులూ రిట్లనిరి. క్రైస్తవులు చేసిన, చేయుచున్న యు ప కారములకు మనము కృతజ్ఞులము. గవర్నరు మెంటు సహాయమును గ్రాంటుల మూలకముగాదీసికొను స్కూలులకుమట్టుకే ఈ తీర్మాన మన్వయించును. క్రైస్తవమత వ్యాపనకయినప్పు క్రైస్తవ మిషనరీలు గ్రాంటుతీసికొన కుండలేని వారికాలలలో వారియిష్టముగా మతవిద్య జెప్పకొన వచ్చును. ఈ హిందూదేశమున క్రైస్తవులు హెచ్చుగా నుండి, మహమ్మదీయులు, హిందువులు తక్కువగా నుండి, వారి మతవ్యాపనమునకయి హిందు మహమ్మదీయులు క్రైస్తవ విడ్డబలకు వారిపాతకాలలో కొర్రానును వేదమును నూరిపోసినవో క్రైస్తవు లేమందురు? క్రైస్తవ మత వ్యాపనానికి గౌరవనీయులయినకాని తల్లితండ్రులకు తమ విడ్డబ కేమత విద్య జెప్పకయినవో ఆ యధికారమును ప్రస్తుత పద్ధతులు తీసివేయుచున్నవి. గాన నాగరిక ప్రభుత్వముక్రింద నట్లు చేయబడరాదు. మా విడ్డబ కీమతవిద్య వద్దు అను తల్లి తండ్రుల విడ్డబలకు క్రైస్తవ మతమును బోధించు మిషనరీలలోనే మత అసహిష్టత గలదు. గాని హిందువులలో గాని హిందూమతమునందు గాని లేదు. వాచీయంబాడిలో మహమ్మదీయ పాఠశాల, నాగపట్టణమందు హిందూ విద్యాశాల, మదనపల్లిలో బ్రహ్మజ్ఞాన కళాశాలయుగలవు. అచ్చట ఇష్టమున్న జూని జంటలు తమ విడ్డబలకు వారివారి మతములోనే మత విద్య చెప్పించు కొన వచ్చును. క్రైస్తవులు హిందువులకు వేదము, మహమ్మదీయులకు కొరాను వారిపాతకాలలో జెప్ప నచ్చెదరా? అన్ని మతములకును మూలాధారము లొక్కటయినప్పుడు క్రైస్తవులేల తమకాలలో హిందూమహమ్మదీయమతవిద్యను బోధించుటకు ఒప్పుకొనరాదు. క్రైస్తవులు తమ విద్యాలయములను మూయుదురనుట వట్టి మాట వారు వారిపన్నుక్రీస్తుకయి విద్యాలయములను, క్రైస్తవాలలూ నగయిరాలను స్థాపించిరి. లోకమునంతయు క్రీస్తుకయి జయింపవలయుననువారు ఈచిన్ని కారణముచే కాలలను మూసికొనెదగనుటభ్రమ. ఒకవేళ వారివిద్యాలయములు మూయబడెనేని విద్యగావలయునని జనుబద్ధోషించు దినములలో జనులేకొత్త విద్యాశాలలను తెరవగలరుగాని విద్యావ్యాపక మాగదు. మానవనీతిని గాపాడుటకు, తల్లితండ్రులకు వారివిడ్డబల మత మేగిగానుండవలయునో, వారేది సేర్వకొనవలయునో, ఏది కూడవో నిర్ణయించుటకు ఈ తీర్మాన ముండవలయునని వాదించిరి. అగ్రాసాధిపతి వోటులనుదీసికొనగా 144 మంది తీర్మానమున కనుకూలుముగను 14 మంది ప్రతికూలుముగను వోటిచ్చుటచే ఆరెండింబడవది.

రాష్ట్రీయ సంఘసంస్కరణ సభ.

ఈ సభలో నంగీకరింపబడిన తీర్మానములలో చెండు ముఖ్యమయినవి. మొదటిది గౌ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి రజస్వలాసంతర వివాహశాసనమును గురించినది. శ్రీ శ్రీనివాసయ్యంగారు సహేతుకముగ నుపన్యసించి కానసావకళ్యకరము కరతలామలకముగ బోధించిరి. అసిలిమెంటువార సాని తన సహజ వాక్కుతో కానసావకూలముగ గుమారు 3౦ నిమిషములుపన్యసించి కాలోచితమును న్యాయమును దేశభిక్షువీకర

మును నగు సంస్కారములను హిందూలు చేయనిది ఆ బాధితుల మాత్రావశ్యముననుగుణముగా జరిగెను. ఈ కారణము కాస్తానుకూలము కాక యును విషయమును గురించి పండితులనే కొట్టుకొనుటకు వదిలిపెట్టవలెను. తాను బాల్యవివాహములనల దేశమెట్లు నాశనమగుచున్నదో శరీరము లెట్లు పాదగుచ్చునో జవాబు అంతే తీరవలెను వివాహమునుగురించి ఎట్లు సమాప్తిముఖముల నుద్ఘోషించుచున్నారో తెలియవలెను. భర్తతో సంసారముజేయుటకు శరీరముకూలముగా శరీరసిద్ధిలో, బాలికలు చదువుకొనవలసిన దినములలో తల్లులగుటలన వారిలో అకాలమరణములు వృద్ధిమగుచున్నవి. ఇందుచే 15 మొదలు 25 సం॥ముల కంటకు స్త్రీలలో చావులు హెచ్చుచున్నవి. ఈదేశమందు పురుషులకంటె స్త్రీలసంఖ్య తక్కువ. ఈవిధముగా మరణములు హెచ్చయ్యెనేని బాధితు వివాహము నిరభ్యంతరము. 50||లవాడును చిన్నపిల్లలనే పెండ్లియాడి, కోడలును త్వరితగతినే జేసికొని, ఆపిల్లపయిని తెరుక భార్య నడలిపెట్టిన పిల్లలభారమునుజేసి, ఆపి అకాలమరణము నకు కారణభూతుడగుచున్నాడు. పెండ్లియైనంతమాత్రమున చువ్వుగముల త పసిబాలికల నిధిముగా దౌర్జన్యకారాత్మకమునకు లోబడుటచే దేవునికి దూరులయి, హిందూమత ధర్మములను దూషించుటయేగాక, ఆమతమును లోకపరిహాసమునకు బాత్రము జేయుచున్నారు. సవాతన ధర్మముని విట్టిపెనువారు పూర్వకాలపు విదూషిణులు బాల్య భార్య లో, యుక్త వయస్సు వచ్చిన తరువాత స్వయంవర వివాహములు జేసికొనినవారో చెప్పెదకగాక. మీలో నలువదిసంవత్సరములు నిండకపూర్వమే వార్ధిక్యము రావడంబడుట ననిన, బాల్యభార్యల మరణము లాపవలయుననిన, పసిబిడ్డలచావులు తగ్గింపవలయుననిన, స్త్రీలు పూర్వస్త్రీలవలెనే నిజయున సమాధర్మచారిణులు గావలయుననిన, హిందూమతము లోకోద్ధారకము కావలయు ననిన, రక్షణస్వలా వివాహములను జేసి, స్త్రీలకు బాటగాదిదగ్గఱి, అర్ధాంగులనుగా జేసికొనుడు. అట్లకాక ప్రకృతిధర్మములను గానిమిది నిజముగా నాచరియియింటికిని అలలు కొండమీదగొట్టుకొని, ఏరీతిని విచ్చిన్నములగునో ఆరీతినే మోక్షమువిచ్చిన్నములు గావింపుడు. ప్రకృతిధర్మములు ఇతివగోడలు. ప్రతిఘటించువాడు తలను బ్రద్రుణజేసికొని చచ్చును.

తనకడుపునట్టున బిడ్డను రక్షణస్వలానంతరవివాహము చేయవలయునని తండ్రియిచ్చమేని అట్లుచేయుటకును, అబిడ్డను బుట్టుబిడ్డలు వారసులని విలువబడుటకును తల్లితండ్రులయొద్దకి వాని వారసులగుటకును ఈకారణము దేక్షింపబడినది. బహుళ సంఖ్యాకుల కనంగీకారమునను అల్పసంఖ్యాకుల హక్కులు పాటింపబడవలయుననుట ధర్మశాస్త్రమునందు మొదటిసూత్రము. ఒకరికి నిర్బంధ మిచ్చటము కాదు. అసహాయులను రక్షించుట ప్రభుత్వముయొక్క కర్తవ్యముగాన ఈకారణము గీకరింపబడవలయును. పూర్వపుస్త్రీల గౌరవమును గాపాడుట కయినను సభవా రంగీకరించెదరు గాక యని నెలవిచ్చిరి.

దెసెంటుదొరసానిగారి యుపన్యాస మయినతరువాత ఇందుకు ప్రతిరోధు లందరని తలంపబడినదిగాని “రక్షణస్వలానంతరవివాహము లంగీకృతములు”అను మాటలనుంచి “గర్భ మెంటువారిని కాపాడుచేయుదని కోరవలయును” అనుమాటలను తీసివేయవలయునని కాతా శ్రీరామశాస్త్రిగారు గంభీరోపన్యాసమును జేసిరి. పాశ్చాత్య డిక్షనరీలగు గవర్న మెంటు వారిని కోరక, మనమతగురువుల కార్యమీద నేపడి, వారిని అంగీకరించుట జేయవలయుననుట ఈయన వాదసారాంశము. సత్యమూర్తిగా రీపవరణను బలపరచిరి. గౌ॥ శ్రీరామ శాస్త్రి గారు రాక్షసజనులకు సముక్తముగా జవాబిచ్చిరి. పాశ్చాత్య ప్రభుత్వముక్రిందనుండి దాని కష్టములను గాని నుఖములను గాని అనుభవించు చున్నవారు ఈ దేశపు పాశ్చాత్య ప్రభుత్వమును ఒక్క కష్టమును తొలగింపు డనుటలో తప్పేయని యడిగిరి. ఆ పాశ్చాత్య ప్రభుత్వముతో పూర్తిగా కారణమును సంబంధమును త్రెంచుకొనిన పిమ్మటగదా ఇట్టి వాదములలో పటుత్వ ముండుననిరి. కాని కారణసభలో ప్రవేశపెట్టినది దేశీయము. అందు సంఖ్యాధికత గలవారు దేశీయులు. అందుచే కారణము చేయ మయినదే యగును. దాని అంగీకారము దొగ తనమును... నిర్వహణముగూడ వారిదియని చెప్పిరి. చల్లా శేషగిరి రావుగారు తీర్మానము నెదిరించు కడిగ్గు హిందూ లోకమున ప్రాకృతిలో మామకొని, పాశ్చాత్య దేశీయులచే నెల కొల్పబడిన ప్రాకృతిల కెక్కడుండినప్పుడు ఇట్టి చట్టములు కారణసభలలో పెట్టవలెను

కాలమునచ్చుననిరి. నలుగురుతప్ప తీర్మాన మందర సభ్యుల చేత సంగీకరింపబడియెను.

సభాధిపతి తన ప్రారంభోపన్యాసముగా, చట్టమున సరము చర్చించలేదు. ఈచర్చ జరగవలయుట కారణము అనసరమని తమ యభిప్రాయమును తెలిపి.

రెండవ తీర్మానము.

సంఘ సంస్కరణమును గురించిన యేర్పాటులను జేయుటకు కొన్ని సంఘములను రాజధానియందంతటను స్థాపించి వాని క్యవహరములను తెలిసికొనుటకు ఒక సెంట్రల్ సంఘమును మదరాసులో స్థాపింపవలయునని కందస్వామి శెట్టిగారు పాదించిరి. కాళివాసుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఈ తీర్మానము మొట్టమొదటిసభ్యులు మీ సంతకమున ప్రవేశపెట్టబడిన దనిరి. “సంఘసంస్కరణ సమాజము ఏదాదాలో 1861 దినములు నిడించి మూడుదినములు సభలు జలుగునప్పుడు మేల్కొనుచున్నది. కొంతకాలము సంఘ సంస్కరణము వృద్ధిలోనికి వచ్చుచున్నదనినచో, అక్రీర్తి స్వలాభమునకో, బహిష్కార కదీక్షతోనో జేయుటయొక్క సంస్కరణలయినవారిది అట్టివారిని తిగితులు, కష్టముఖములు తెలిసికొని, కావలసిన సలహాను, సహాయమును జేయుటయొక్క సెంట్రల్ అసోసియేషన్ అత్యంతావసరము. సంఘసంస్కరణమును వ్యాపింప జేయుటకయి అనుష్ఠానిక సంస్కరణలలో బాలమందిరి దేశ సేవకులనుగా జేయుటయు మన కర్తవ్యకర్మ” అని శ్రీపంతులుగారు మనవి జేసిరి.

ఈ తీర్మానమును క్రియారూపకముగా దెచ్చుటకయి ఒక సంఘ మేర్పాటుచుబడినది. అందు శ్రీయుతులు కందస్వామి శెట్టి, నాగేశ్వరరావు పంతులు, బోగయ్యపంతులుగారు, ఎన్. శ్రీనివాసయ్యగారు మరొకందర సభ్యులుగా నిర్ణయింపబడిరి.

జూలై ౧౮.

విశేషములకు ప్రవేశము.

బాటసారుల కష్టములు, స్వగ్రామవాసి, దేశాభిమాని:— సంతకములు లేవు. మోతే గంగరాజుగారు— నమస్కరించి తెలుగునంపుడు. ఇది తెలుగుపత్రిక.

I

ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ.

అయ్యా! నేటిదినమున సాయంకాలము ౫౪ గంటలకు మా పుర మందరమున ఆంధ్రవిద్యార్థి సభకుగూటించి మ-రా-రా-శ్రీ, ధారాద్ రామమోహనరావుగారి యధ్యక్షతక్రింద, మా పుర విద్యార్థులు సమావేశమయి యీక్రింది తీర్మానములను గావించిరి. ఆంధ్రవిద్యార్థి సభ విద్యార్థుల పురోభివృద్ధికి సహాయము చేయగలదు గాని నాసభజనుల యావశ్యకము. ౧. విశాఖపట్టణమున ఆంధ్రమహాసభ జలుపబడుకాలమునందచ్చటి ప్రముఖులతో నివిషయముల గురించి నిపులయగ నాలోచించుటకు తక్కువగ ఆంధ్రవిద్యార్థి సంఘముల పక్షమున వచ్చెడు విద్యార్థులలో గలసి యా విషయమున బ్రయత్నించుటకు నిచ్చుటనుండి ప్రతిరోధుల బుచ్చుట యావశ్యకము. సభ్యుల యనుమతివలననే నిక్రిందివిద్యార్థులు ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనబడిరి. ౧. శేషమర్రి వెంకటేశారావుగారు, ౨. ఆచంట పరబ్రహ్మయ్యగారు, ౩. అంజనేయరావుగారు, ౪. చింతాభిమతంకరముగారు.

గరిగిపాటి ఆంజనేయ సూర్యప్రకాశరావు.

ii

(వి. ఆర్. జగపతి వర్మగారు)

విద్యార్థులు ప్రశ్నేకముగా సభజేసికొనుటలన చాల లాభములకలవు. నేటివిద్యార్థులే బాబోవు ఆంధ్రనాయకులను సంగతి ప్రతివారును అంగీకరింపవలసినదే! ఏమిసంవత్సరములక్రిందటి మనయాంధ్రసంఘముయొక్క స్థితిని గమనింపుడు! ముప్పాసంవత్సరములక్రిందటి స్థితిని గమనింపుడు!! నేటిస్థితి గమనింపుడు!!! ఒకవిషయమును మనయాంధ్రవిద్యార్థులకే గాదు హిందూదేశములోని ప్రతిబాతీయ విద్యార్థులకును మాతృభాష నిర్బంధ పఠనమును విధియుండునగాని విద్యార్థి లోకము బాగుపడనేరదు. అగ్రభాషలో ఎంతవక్రగా, ఎంతపాతవుగా, బోధించిన విద్యార్థి అవిషయమును మాతృభాషలో గ్రహించగలిగియుండు గ్రహించజాలడు. ముమ్మడికి గ్రహించజాలడు. ఇట్టికష్టము విద్యార్థులకు తెలిసియుండు సేతులకు తెలియజాలదు. మునుగా కుర్చీ మీద కూర్చొనుచు, ఏవోనాలుగు ముక్కలు అగ్రభాషలో బోధించు మన యం. ఏ. బి. లకు గాని ఉదయింపకుగాని యిట్టివిషయములు తెలియనేరవు. తెలిసిన వారందరకు తగిన పరిహారముల నన్వేషింప

జాలరు. ఎవరు కష్టములొందునో వారికే తగిన మార్గములు కొంతవర్షజేసిన వివర తెలియునుగాని ఆనాటి కాలాదు మొక్కు దీర్చుకొనుటకు హిందూదేశములు చేయు వారికేమి తెలియగలదు? మాతృభాషను బట్టి రాష్ట్ర విభాగము, పరిపాలన, కాలతనను నేయాంధ్రుడు విద్యార్థి మహాసభ యావశ్యకము మన గలదా? ఇప్పుడు విద్యార్థులు కొరునిది కూడ అంటియే. వారికి రాజకీయాందోళనతో నవనరములేదు వారు కొరునదెల్ల మాతృభాషలో ఉచిత రీతిని తమకు విద్యాభివృద్ధి కలుగజేయుదనియే. అంతమాత్రముచేత కట్టవాల్సేమాటలు ప్రభుత్వమువారి రంగీకరింతురా యను వారు కొందరుండును. కాని ఆంధ్ర విద్యార్థులు, ఆంధ్ర నాయకులు గూడ నేకగ్రీవముగా కొరునపుడు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయముగ సంగీకరింతురు. దేశీయుల కోరికలను తీర్చుటకు మన ప్రభుత్వమువారి పురుషు సంసిద్ధులై యుండునని వారి రాజనీతియే చాటుచున్నది. ఆ కారణము చేత ఆంధ్ర మహాసభతో పాటు ఆంధ్ర విద్యార్థి సభ పూర్తి సంవత్సరము జరుగునటుల చేసిన లాభమున్నది. కాని రాయప్రోలు ముఖ్యగావుగాయి వ్యాసించు విద్యార్థులు జేరుగా చేయుట గాని ఆంధ్రనాయకు లీ భారము వహింప లేకపోవుటగాని అనుచులు. రాబోవు నాయకులను తయారుచేయుటకు ప్రయత్నించి ఆంధ్రోద్యమ నాయకుల కార్యములు జేకొని వృద్ధికి నై జములై యుండ జాలవు. ఇట్టి విద్యార్థులు వలన నాయకులకును విద్యార్థులకునుగూడ చాలలాభమున్నది.

జిల్లంతునసభల సుధరింప యిచ్చించుటకంటె నవీన రాష్ట్రముతో, నవీనాదర్శములతో సభను జరుపుటమిక్కిలి యావశ్యకము.

ఆంధ్రవిద్యార్థుల సభయిన దత్తమండలముల విద్యార్థులు కూడకలియుటకు వీలున్నదికాని ఉత్తరసభ్యులసభయిన లాభములేదు. ఇప్పుడు వాంఛనీయుము కాదు.

ఇక చేయవలసిన కార్యక్రమ మాలోచింతుము. రాబోవు ఆంధ్రమహాసభ సభతోపాటు ఒక చిన్న చర్చాసభ జరిగించుకొని, ఆంధ్రనాయకులను మమ్మధరింపుడని విద్యార్థులు కోరవలెను. ప్రార్థింపవలెను. కొందరైనను అంగీకరింపక మనకు ఏవనసంపాద్యకర్మగారి వంటిరాజకీయజేరినో ఆగ్రాసభలో పరిగెట్టుకొని ఒకసేద మనసంఘము నేర్పజుమోనవలెను. ఆ సంఘమువారు తెలుపులాటుపాట్లను ఆంధ్రోద్యమ సభాస్థాపిలోపసంఘమువారిలోంచి ప్రతిసంవత్సరము, విద్యార్థులకు నెలపుదినములలో ఆంధ్రసభ నేర్పజుమచ విద్యార్థులు రాజకీయాందోళనమునకు దిగకుండగనే యుండులాగున తగిన కట్టుపాట్లనేర్పరచువిధి ఆంధ్రనాయకులదెయ్యును. ఇటుల చేసినచో ఆంధ్రమహాసభ సభయొక్క యందోజము ఫలింపి ఆంధ్రమాత తమచంటిపిల్లల యభివృద్ధి కానందించును గాని విద్యార్థులను నిరస్తాపాపజులకు యెంతమాత్రము న్యాయము కాదు విలయింపో విద్యార్థుల కష్టముఖములను దెలుపు ఒక మానవత్రిక ఆంగ్లేయాంధ్రభాషలలో ప్రస్తుతమావశ్యకము. దెనము ఆంధ్రవిద్యార్థులకు తోడ్పడుకారి!

ద్వితీయాంధ్రదేశ గ్రంథభండాగార మహాసభ.

ఈ మహా సభను నిర్విఘ్నముగ నెరవేర్చుటకు మా మారు రెండు మాసముల క్రిందటి ఆహ్వాన సంఘ మేర్పరచబడెను. నన్ను ఆహ్వాన సంఘ సభ్యులలో నొక్కరిగ జేర్చుకొనినట్లు తపాలాలో జాలురచ్చినది. పిమ్మట ఆలోచనసభలు కార్య నిర్వాహక సభలు కొన్ని జరిగిన కట. కాని నాకు కార్యదర్శులు తెలియజేయలేదు. కారణమేమని కార్యదర్శులలో నొకరైన అద్దంకి సత్యనారాయణ శర్మగారిని అడుగగా “నేనెవడు ఆ గృహ మెరుగని కారణమున నట్లయ్యె” ననిరి. అప్పుడు నేను నెవడుకు మా గృహమెరుగనివో సంగతులను తపాలాద్వారా పిల తెలియజేయలేదని అడుగ ప్రత్యుత్తర మియ్యలేరి. అప్పుడు మా గృహ మెచ్చట నున్నది వారి కెరిగించితిని. కాని కార్యదర్శులు మరల సభ జరిగినపుడు నాకు తెలియపరచలేదు.

భాండాగార సభయందు ‘భాండాగారములు’ అని యభివృద్ధిబొందు మార్గములు అను విషయమును గురించి యుపన్యాసించవలచి కార్యదర్శులకు దెలుప అంగీకరించినట్లు గాని నిరాకరించినచో కారణమునుగా తెలుపరైరి భాండాగార సంఘకార్యదర్శులలో నొకరగు అయ్యంకి వెంకటరమణయ్యగారు ఆహ్వానపత్రికను పంపించిరి. వారు పంపించినచో సభ ఏపప్పుడు జరుగునదియు నాకు తెలియకయుండును.

భాండాగారసభకు రావలసినదిగా, పంపించిన కార్డు నందు ప్రతినిధి టికెట్టును గురించియేమియియులేదు. ఆంధ్రపత్రిక యందు గూడ ఈ మాటలేదు. కాని ఈ మధ్య నేర జూచిన క్రమపట్టికయందు, ప్రతినిధి రూపాయ చెల్లించవలయునని వ్రాయించినారు. ఈ ప్రకటన పత్రికను చూడక, ఆంధ్రపత్రికను మాత్రమే చదివిన చదువు లీడకు వచ్చినప్పుడు, రూపాయ చెల్లించవలయునని నిర్బంధపరచురు కాబోలు ఇట్టిలోపములు పాఠ్యులగునంతరమను సంధింపకుండుట చేయుట కార్యనిర్వాహకమున కవసరము.

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ మే నెల 8-తేదీ

శనివారము.

నెల్లూరు సభలు.

మూడు దినముల ముచ్చటలు ముగిసినవి. నెల్లూరు కట్టాబునందు రాష్ట్రీయసభలు గూడినవి. ఆహ్వాన సభాధ్యక్షులు మహా సభాధ్యక్షులు డిర్ల గంభీరో పన్యాసములను విడిచిరి. ప్రతినిధులు తీర్మానములను జచ్చించిరి. ఉపపాదకులు, ఆమోదకులు. బలవరచువారు పరమోత్సాహముతో నుపన్యాసములను జేసిరి. సభ్యులు కరతాళధ్వనులతో సభామందిరమును ప్రతిధ్వనింపజేసిరి. ఏకగ్రీవముగ తీర్మానము లంగీకరింప బడినవి వార్తా పత్రికలకు పత్రికకాలమందు నింపుటకు పుష్కలముగ విషయము లనాయాసముగల భించినవి. రాజకీయ సభయందు రాజ్యాంగనిర్ణయములు, సంఘసంస్కరణ సభయందు సాంఘికవ్యవస్థలు, పరిశ్రామిక సభయందు పరిశ్రమల యభివృద్ధికి సాధనములు, సనాతన ధర్మరక్షణకి సభయందు వర్ణాశ్రమ ధర్మరక్షణ పాఠములు, ఆస్తిక సభయందు దైవభాషన విధానములను చర్చితములై నిర్ణయింపబడినవి. నెల్లూరుపురవాసుల దయవలన ప్రతినిధులు ఫలాహారములను జేయుచు భోజనాదిసౌకర్యములను గలిగి కాలమును సుఖముగ గడిపిరి. నాయకులు తాము సమకట్టిన రీతినికార్యక్రమమునుముగించి దేశసేవా పరాయణత్వమును జూపిరి. తిరిగి పండ్లండు నెల లవరకు సుఖముగ ప్రజలండవచ్చును. సభలలోని చర్చలను వినినవారలకును చదివినవారలకును ననేకవిధములైన సంశయములు గలుగుచున్నవి. సభాసమావేశముల ముఖ్యద్దేశములు రెండువిధములుగ నున్నవి. పాలకులకు ప్రజలవ్యవస్థలను దెలిపి పాలమునందు మార్పులను గల్పించుటయును, ప్రజలకు పాలనములోని లోపాలపములను దెలిపి ప్రజలయందు దేశభిమానమునుదయింపజేసి ప్రజాతంత్రమును పెంపొందించుటయునగా నున్నవి. ఆకార్యసాధనమునకు ప్రతిసంస్కరణమునను సేవంబుమాసమునందు దేశీయమహాసభయను, వీలును జట్టి రాష్ట్రీయసభలను, మండలసభలను గూడి దేశభివృద్ధయమున కుపయుక్తములైన విషయములను జచ్చించి పాలకులకు సభాధ్యక్షునిద్వారాయొకనివేదనపత్రమును బంపుకొనుట యాచారమైనది. ఆవిష్కషములవలన గలిగిన ప్రయోజనమును గలుగజేపు ప్రయోజనమును విమర్శించుట కిది తరుణముగాదు. దేశీయమహాసభయందు భరతఖండమునకంతకును సంబంధించినవిషయములు మాత్రము సామాన్యముగ జచ్చింపబడుటయును, రాష్ట్రీయ సభలయందు రాష్ట్రమున కంతకును సంబంధించిన విషయములను, మండలసభలయందు మండలములకు సంబంధించినవిషయములను జచ్చించుటయు నాచారమైనది. దేశీయమహాసభాదర్శములై రాష్ట్రీయసభాదర్శములుగను మండలసభాదర్శములుగను గైకొనబడుచున్నవి. కాని మండలవాసుల బాధకములను రాష్ట్రీయసభలయందును,

రాష్ట్రీవాసుల బాధకములను దేశీయమహాసభయందును జచ్చించి పాలకులకు విన్నవములను జేయుట యాచారమైనది. రాష్ట్రీయసభలయందు దితరరాష్ట్రముల బాధకములను సముతము చచ్చించుట యాచారము. నెల్లూరునందు గూడ సభయందు సంయుక్తరాష్ట్రీయులకు కార్యనిర్వాహక సభయవసరమును తీర్మాన మంగీకృతమైనది. ఏతీర్మానమును సామాన్యముగ న్యాయవాదుల, గౌరవనీయసభ్యుల, తెచ్చిన మహాసభయందు జేరుట కవకాశము గలదు గాని సామాన్యులు తెచ్చెడి తీర్మానములు మహాసభయందు బ్రవేశమును గాంచుటకైనను నవకాశములేదు. నాయకవర్గమువారు ప్రజాతంత్రమునుబోధించెదరు. కాని క్రియయందు దధికారవర్గమువలె నాయకవర్గమును స్వకీయాధికార స్థాపనమును గోరుచున్నది. కాని ప్రజాతంత్రము నందుత్సాహముగ జూపుటలేదు. నాయకవర్గము ప్రజలుగ బరిగణింప బడినపుడు ప్రసన్న హృదయాలై నాయకులు గంభీరోపన్యాసములతో తీర్మానముల నామోదించుచున్నారు. ప్రజల యాదర్శములు నాయకుల యాదర్శములకు బ్రతికూలమైనపుడు నాయకులందరును జేరి ప్రజల యభిప్రాయములను నిరాకరించుచున్నారు. మహాసభలవలన మహానాయకులు ప్రజలకు బోధించెడి కార్యక్రమ మిట్టిదైన సభల ప్రయోజనము స్వల్పముగనున్నది. నెల్లూరు సభయందు దంగీకృతమైన భూమిసేస్తుచు నిర్ణయించుటకు గురించిన తీర్మానపు చచ్చుచుగమనించిన వారికివిషయము స్పష్టముగ బోధ్యమైతి. ప్రజాప్రతినిధులు నాయకవర్గమువారితో కేకీభవించక వాటితీర్మానమును నిరాకరించి తమతీర్మానము నామోదించునటులు చేసిరి. ఈవిషయము నాయకవర్గమున కాదర్శముగ నుండునని నచ్చూచున్నాము. నాయకులు రెండుతరముల క్రిందట తమకు కట్టువడిన రాజకీయా దర్శములను నమ్మిపని జేయుచున్నారుగాని దినదినప్రవర్తమానముగనున్న ప్రజావబోధమును గమనించుటలేదు. ఆంధ్రభాషయందు చర్చజరిగినపుడు సభ్యులత్వత్వాహముతో వినుచుండిరి. ఆంగ్ల భాషయందు చర్చ జరిగినపుడు సామాన్యుల యుత్సాహము పరిస్పృటముగాలేదు. ఈధర్మమును గమనించని రాష్ట్రీయసభలు కాలక్రమమున నిరుపయోగము లగుటనిశ్చయము, బీసంటమ్మగారు తమగంభీరోపన్యాసమునందు దెలిపినటులు హైందవులు తమ యాదర్శములను నలువదేండ్లు దాటివచ్చు మార్పుకొనుటకు సామర్థ్యములేనివారిని నమ్మవలసియున్నది. లేనిచో నాయకవర్గము ఆంధ్రోద్యమాదర్శ నిర్ణయమును నిరాకరించుటకు గలకారణము నూహించుట సాధ్యముగాదు. చెన్నపురి రాష్ట్రీయసంకలియాంధ్రులను కలవరపఱచుచున్న ఆంధ్రోద్యమ నిర్ణయమును నాయకవర్గము నిరాకరించుట విచేకముగాని ధర్మముగాని కాజాలదు. తీర్మానము హైందవాతీయా దర్శములకు బ్రతికూలమని నాయకవర్గమునమ్మినను దానిని మహాసభయందు బ్రవేశపెట్టిచచ్చించినిరాకరించుటనాయకులధర్మము. ఇటులుచేయక విషయనిర్ణయసభయందు ఆంధ్రోద్యమ నిర్ణయము నిరాకరింపబడుటవలన నాయకులయందు ప్రజలవిశ్వాసము క్షీణించుట సహజము అధికారవర్గము ప్రజల మొరలను సహనముతో వినివీలునుజట్టి ప్రత్యుత్తరము నొసంగుచున్నారు. ప్రజానాయకుల కంతటిసహనమైనను లేకుండుట శోచనీయము. ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్ణయమును నాయకులు నిరాకరించుటవలన నాంధ్రులకు రాష్ట్రీయసభలయందు దభిమానము తగ్గుటయును సభాప్రయోజనము క్షీణించుటయును సంభవముగావచ్చును. ప్రజానాయకులు దూరదృష్టిని బూని ముందైన నిట్టి ముఖ్యనివయములందు మహాసభలందు జచ్చి

చుట కంగీకరించుట సమంజసము, ధర్మము, విచేకము.

జీరెడ్డి క్రొత్తపల్లె రెడ్డుల యూనియను.

కడపజిల్లా జమ్మలమడుగు తాలూకా జీరెడ్డివకొత్తపల్లి గ్రామములో కడపిన ఏప్రిల్ 13-వ తేదీన యూనియను స్థాపింపబడెనది. విద్యాప్రయోజనమును సంఘ బలమును బోధపఱచి పరస్పర స్పృహగల ద్రోహులయే యీ యూనియనుయొక్క ప్రధానోద్దేశములు. నాల్గేనెలల కొకపర్యాయము ప్రతియింటివారును (50 ఇండ్లు గలవు.) రెండేసియణాలు చందాయిచ్చుటకు నిర్ణయింపబడినది. వార్తాపత్రికలు తెప్పింపబడును. ప్రతి యాదీశామును సంఘాభివృద్ధి నిమిత్తము సభలుజరుగును. ఆంధ్రపుస్తకా గార మొకటి స్థాపింపబడినది. గ్రామస్థు లందఱును చదువుకొనవచ్చును. గ్రామస్థుల ధనములునువిద్యావంతులుగానట్లుతెలియవచ్చు చున్నది. ఏ న ను నెక్కువ కక్షలు వహించువారట ఈసంఘముయొక్క యుద్దిష్టార్థము సిద్ధించుచుగాక! దత్తమండలములలో నిట్టి ప్రతిష్ఠాపనలు నూర్చుకొనినెల కొవలసి యున్నది విద్యావంతులను రెడ్డు గమనితురని నమ్ముచున్నాము.

జర్మను సబుమేరై నుల దురాగతము

లూసిటేనియా స్త్రీలు బూర్నితో చేరుబడుట.

చాల జన వ్యతిరేకముగ భయము కలుగుట.

లండన్ మే 1:— మేరీ ఇస్టింగుటకు అను పడకను, మరియొకపడకను, సబుమేరై నులు ముంచిరి. కాని కొంతసోయను స్త్రీయను జేగముగనడిచి తప్పించుకొనినది. కొన్ని అడుగుల దూరములోనుండి బూర్నితో మానికొనిపోయినది.

దెన్మార్కుస్త్రీయను మునిగిపోవుట.

కాతీయను దెన్మార్కు జేతపుస్తయను ప్రేరి ఇంగ్లీషు చాటులో మునిగిపోయినది. ఈస్త్రీయను కొంతసేగను రేవునుండి, చీనాపకెళ్లుమందె. స్త్రీయమీద మామూలుసరకులు జేరుబడినవి. ఆంగ్లేయ నావికులు క్రయాణికులను, కళానులను రామ్మగేటుకు తీసికొనివచ్చి దింపిరి.

మరియొకపడకను మునుగుట.

ప్రాప్తనాఅను మరియొకపడకనుద జర్మను సబుమేరై ను ఫిరంగులను జేసి, ఈ త్రరసముద్రములో ముంచినది. ఇందులోని కళానులు రక్షింపబడిరి.

లూసిటేనియా ముంచుట.

లండన్ మే 1:— లిథువ్నియా నగరముకందరి కూనార్డుకంపెనీవారి “లూసిటేనియా” అను స్త్రీయను, కెన్సెలలోని ఓట్టు పొద్దురద జర్మను సబుమేరై ను బూర్నితో వదలి ముంచి జేసినది. లూసిటేనియావారికి సాహాయ్యము పంపి నారు. కూనార్డుకంపెనీవారు యాక్రిందివిషయమును ప్రకటించిరి:—లూసిటేనియాను మధ్యాహ్నము 2½ గంటలవేళముంచి జేసిరి. ఈస్త్రీయను ప్రయాణికులుగాని కళానులుగాని 1900 మందిఉన్నారు. వీరిసంగతి యికా ఏమియులేనియలేదు.

[లూసిటేనియా 1907 సం॥లో త్రయాల్సినది. 762 గజములపొడవు గంటకు 25 మైళ్లు వరుగత్తును.]

మధిరెండు స్త్రీయరుగు ఘంటుట.

లండన్ మే 1:— “కేడిడేబు” అను లిథువ్నియాస్త్రీయను జర్మనుసబుమేరై ను విగ్గండునుద్రములో బూర్నితో ముంచి జేసినది. ముంచుచునుసంగతి సబుమేరై నులోనివారు స్త్రీయరుగు తెలుపలేదు. స్త్రీయలోని జనులందఱుసబుమేరై నుసాహాయ్యము చేయకపోయినను బోట్లలో యెక్కి ప్రాణములను దక్కించుకొనిరి.

“సెయూయన్” స్త్రీయను

సెయూయన్ అను స్త్రీయనుకూడ విగ్గండునుద్రములో సబుమేరై ను ముంచిరి. ఈస్త్రీయను లిథువ్నియానుండి దక్షిణాఫ్రికాకు వెళుచుండెను. ఇందులోని జనులు

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లండు

ఈ కథ ప్రతి యెడలను.

గ్రేగారియే సంకల్పము.

అందఱు మే 6:—పీటర్ గారికి సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారు సమాధానము చెప్పినట్లు తెలియజేసిరి:—ఈ కథ ప్రతి యెడలను రవాణా చేసినందుల అక్కడనుండి జర్మనీ దేశమునకు వెళ్లుటకును ఆయా రేవులకు త్వరలోనే యెగుమతిని చేయవలయును.

కాలిటెటలో సుప్రసిద్ధము.

యుద్ధములో చరిత్రము.

అందఱు మే 7:—కాలిటెటలో ప్రఖ్యాతి గాంచిన పోల్ టన్ పామర్ అనునది యుద్ధములో చరిత్రమయినది.

గిల్డెహోల్ సభ.

బ్రిటీష్ ప్రజల కృతజ్ఞత

అందఱు మే 7:—స్వాతంత్ర్యము కొరకు, న్యాయము కొరకు జరుగుచున్న యాదులను గూర్చి అన్వేషించుచు పాపాత్ముల చేయుచున్న కౌశలమును ఇండియాను బ్రిటీష్ ప్రజలు కృతజ్ఞతతో యున్నారు. ఈ కృతజ్ఞతను ఆస్క్విత్తు గారు, 16 వ తారీఖున జరుగు గిల్డెహోల్ సభలో ఉపపాదించును. బోనరలా గారు యీ తీర్మానమును బలపరుతురు.

గోధుములయెగుమతి నిషేధము

క్రాంత్యుత్సాహము చెప్పుకొనుట.

అందఱు మే 8:—ప్రభువుల సభలో హిందూ దేశము నుండి గోధుమలయెగుమతి నిషేధించిన సందర్భమున, లాచిన్ ప్రభువు ప్రక్షిప్తంగా, క్రాంత్యుత్సాహము సమాధానము చెప్పిరి:—దేశమునకు అడ్డువచ్చి గోధుమలయెగుమతిని తమ చేతులలోనికి తీసికొనుటకు, వ్యయపాడుచు లభ్యమగు కొంత భాగమును పొందును. ఈ భాగము నష్టముకలిగిన వారందరకు మట్టచెప్పబడును. దీనివలన యేర్పాటుల నింకను మేము ఆశించలేము. ఒక కృతపాతకములకే కాకుండ, నష్టముకలిగే ప్రతివారికి ఈ భాగము మట్టచెప్పబడును.

డాన్లెస్ కోటల మట్టమి

సేనలను దింపుట

ఆస్క్విత్తు గారి విమర్శ

అందఱు మే 8:—డాన్లెస్ కోటల మట్టమి సేనలను దింపినందుకై నేను పార్లమెంటులో ఆస్క్విత్తు గారు సంగతి సందర్భములను విమర్శించుచు నిట్లు తెలియజేసిరి:—గల్లిపోలి ద్వీపకల్పములోనికి సేనలను దింపకుండ ఆసియా ఖండమునైపు నన్ను టర్కీ-వారి సేనలను చేయుచున్నది ఇందుకు వీనిని నిర్బంధము చేయుటకు ఆసియా ఖండపు నైపున సేనలను దింపుటకు సరైనది. ఏప్రిల్ 25 తేదీ రాత్రి 29 వేల మంది సైనికులు దిరిగి 29 వేల మంది జనులతో సైనికులలో ముఖ్యులు దినుంతయు, సిడియ బహదరు పదమంతు కడలుకుటకు లేకపోయి ది కాని రాత్రి టర్కీ-వారిని ఎదిరించుటకు ఒక ప్రదేశము స్వాధీనమైనది. ఇది మన సైనికులు బాటుచేసికొని దిగిరి. ఈ కార్యము సజ్జచేయుటకు, జనరలు బర్నెట్ గారు వాడుక తప్పుకొని కొందరు ఆస్క్విత్తు సైనికులను, స్త్రీమతలో తెల్లవారు కట్టు నాలుగు గంటలకు, గంటకు తీసికొనిపోయిరి. నూటికి నూరుపాళ్లు వారు తుపాకులను వేయవలసి. కాని గండిహాండి ఆస్క్విత్తు సైనికులు, ద్రోహిణివచ్చి, పారిత్రం కొండభాగముల మీదపడి యురించిరి. వీరు మంచి పాపముతో మిడపడిరి.

కుమారేశ్వర పరామర్శ సైనికులు, మంచి ధైర్యముతో ముందుకు పోయిరి. నాకాదగ్గర వీరికి చాల పాపాత్ములు చేయుచు వచ్చిరి.

మన సైనికులకు చాల నష్టము కలిగినది. ఇది యెంతయు విచారకలము. జనరలు సేనలను గారికి కూడ నష్టము కలిగినది.

28 వ తేదీని కూడ సేనలు దిగిరి. టర్కీ-వారు నిరంతరము యెదిరించుచు వచ్చిరి. చాల నష్టముతో, వారు వెనుకకు గొట్టబడిరి.

మేజరు జనరలు వంటకు వెళ్లునాగారి సేన మంచి పరాక్రమముతో, టర్కీ-వారిని తరిమి, సిడియ బహదరులతో సాన

ములను పట్టుకొనిరి. ఇక్కడ కొండ గుహలు, పాడుపడిన గృహములు, మున్నగునవి యున్నవి.

27 వ తేదీని మన సైనికులు ద్వీపకల్పమున కడ్డముగ స్థిరపడిరి. రెండు మైళ్ల దూరము ముందుకు పోయిరి. వీరిని పరామర్శ సైనికులు కలిసికొనిరి. వీరు చేతులదలచినపనిని నిర్వహించి తిరిగి వచ్చిరి. ఆస్క్విత్తు సైనికులు టర్కీ-వారు ఎదిరించినట్లు తెలుసు వెనుకకు గొట్టి క్రమక్రమముగ ముందుకుపోయిరి.

28, 29-వ తేదీలకు మరికొంత సేన దిగినది. సైనికులు మరికొంత దూరముకూడ ముందుకుపోయిరి.

మే 2-వ తేదీని బ్రిటీష్, పరామర్శ సైనికులు మరికొంత దూరము ముందుకుపోయిరి. ఆస్క్విత్తు సైనికులకు, నాచికులు మద్దతువచ్చిరి. మనము ముందుకు పోయిన స్థలములలో సైనికులు స్థిరపడిరి. వీరందరూ అనుకూలముగనే ముందుకుపోవుచున్నారు.

డాన్లెస్ కోటల మట్టమి విమర్శ. అంతయు బట్టబయలు, ఇక్కడ సేనలను దింపుటయినట్లు టర్కీ-వారిలో చాల కష్టమైనది. అట్టి కష్టమైనది జరుగవలయునని భయపడినది. సైనికులు ఆ ప్రతివాతమే ధైర్యమును నైపుణ్యమును ప్రకటించిరి.

మంచదార లేదు!

అందఱు మే 9:—ఆస్క్విత్తు దేశమునందలి సిద్ధి, మెల్ బోరను నగరములను నిలబడుచు మంచదార బహుకాలై నెల ఆఖరులోగా అయిపోవును. కాబట్టి వానానికి తెప్పించుట అసంభవము. ఆ ఆస్క్విత్తు ముఖ్యమంత్రి గారికి తెలిసినది. వారేక చెరువుకు పరిగా పడకపోవు. వలన మంచదార తగ్గిపోయినది.

ప్రాయ

పరామర్శ అధికారుల ప్రకటనలు

ప్రాయము మే 9:—పరామర్శ అధికారుల నిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—స్త్రీమతలోనుండి, ఇప్పుడు ఉత్తరభాగమున జర్మనీ వారు రాత్రి 2 వేల మంది యెదిరించిరి కాని సులభముగ వెనుకకు నెట్టివేసితిమి. విషవాయు వూరితములగు బాంబుల వేసి 60 సంబరు కొండను తీరముగ జర్మనులదిరించిరి. మొట్టమొదట దీనిని వీరు పట్టుకొనిరి, అంగ్లేయులు తిరిగి యెదిరించి, పోయినకండకములలో కొన్నిటిని పట్టుకొనిరి.

మేము పాయంకాలమున, విలీఆడవిలో తిరిగి జర్మనుల నెదిరించి కొంచెము ముందుకుపోతిమి ఉదయమున జర్మను లొక ప్రదేశమునకు అడుగు వెట్టుకొనిరి. దీనిని తనవార మేము తిరుగ పట్టుకొంటిమి.

సిల్లికను వీరము తూర్పుభాగమున నొకచిన్న కొండ యున్నది. రాత్రి 2 వ జర్మనులు దీనిని పడి యెదిరించిరి. ఈ కొండ ఉన్నతభాగమును వీరు తిరిగి స్వాధీనముచేసికొనిరి.

ఫెస్టు వైపున మనము ముందుకు పోయిన ప్రదేశములను నిలుపుకొంటిమి. ఇక్కడ మన సేనలు స్థిరపడినవి.

మరియొక ప్రకటన

ప్రాయము మే 7:—సైన్య పాయంకాలము నిట్లు ప్రకటించబడినది:—దినుంతయు కాంతముగన్నది. విశేషములేదు. ముత్యు ప్రాంతములలో బాటు.

అందఱు మే 8:—ఫిల్టర్ మున్న సర్వము ప్రాంతములకు తమబాటులలో నిట్లు తెలియజేసిరి:—60 వ సంబరు కొండదగ్గర పోయిన కండకములలో మరికొన్నిటిని మనము తిరిగి పట్టుకొంటిమి. ఇంతకు తప్ప వేరసంగతులు జరుగలేదు. ఇక్కడ యుద్ధము జరుగుచున్నది. తక్కినవోట్ల క్రతువు తదిరించలేదు.

జర్మనీ వారు చేసిన ప్రయత్నము.

ప్రాయము మే 7:—పరామర్శ అధికారుల నిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—కడదిన పడునేను రోజులలోను క్రతువులను వెనుకకు నెట్టి ముందుకు ద్రోహిణి పోవలయునని జర్మనులు భ్రాతృముఖమున, మ్యూజిని ప్రాంతమున, కాల్వేయిలోను విశ్వక్రతువులను చేసిరి. కామేర్ చేయుచున్నట్లు తటస్థ ప్రదేశముల వారిని సమీపము కట్టుచేసిరి. ఈ ప్రయత్నములు మూకుభంగమైనవి. ప్రాన్సు భ్రాతృముఖము వీరికి 85 వేలకు వైగావ్యముకలిగినది. దట్టమైన ఆకాశములను సేనల 9 వామును నష్టమైపోయినది.

అందఱు మే 2:—బగామేరేంద్ర జర్మనీ వారు మన సేనల పడిరి. వారి కేమిలాభము లేకపోయినది. తక్కిన వోట్ల ముఖ్యముగా ఇచ్చెను ఉత్తరమునను, వాంగాయన్ వద్ద పారమరు ఫిరంగులముద్దము బయలుపెట్టెను.

విషవాయువులను ఉపయోగించుట

అందఱు మే 6:—యుద్ధమున కన్నులూరవలయు విషవాయు ప్రయోగమును గూర్చి యాక్రంది విషయములు ప్రాసివాడు:—ఒకానొకప్పుడు జర్మనీ వారు పంపిన విషవాయువు బ్రిటీష్ సేనలను వోట్లకొనలేదు. జర్మను సైనికులు విషవాయువులను బ్రిటీష్ సైనికులు పడి యురించెనని బ్రిటీష్ కండకములను సమాధించిరి. అప్పుడు బ్రిటీష్ వారు జర్మనులను సన్నీలతో పొడిచిరి. ఒకమాటు గోవరతి ముందుకువచ్చుచున్న విషవాయువులో జొరబడి బ్రిటీష్ సైనికులు ముందుకుపోయి యెదురు గావచ్చుచున్న జర్మనులను పడి సన్నీలతో పొడిచిరి. సెంటుజాలియనుకు దక్షిణమున విషవాయువు దట్టముగా వచ్చి నందున బ్రిటీష్ సేన కండకములకు చదలి వెనుకకు పోవలసినవై ను. ఇంతలో బ్రిటీష్ సేన పాపాత్ములుగ కొత్త సేన వచ్చినది. జర్మనులు నిలవకొనకొనుటకు భూర్యమే బ్రిటీష్ సేన వారివై పడినది. బ్రిటీష్ ఫిరంగి అనేక వేలమంది జర్మనులను నాశనము చేసినది. జర్మనులకు గుట్టులగపడినది. కొందరు వెనుకకు తమకండకములను వోట్లకి పరుగెత్తిరి.

విషవాయువులో జర్మనులు నాశనమగుట.

అనేకమంది జర్మనులు విషవాయువులను నాశనమైరి. బ్రిటీష్ వారు ఫ్రెంచ్ దిక్కిన జర్మను సైనికులకు సెంటుజాలియనువద్ద బ్రిటీష్ వారు తురించిరి అన్ని వర్షములను జర్మను సేన చెల్లాచెల్లై వెనుకకు పారిపోయినదని చెప్పినాడు.

బ్రిటీష్ పరాతి సేన

జొనెల్ ముఖ ఉత్తరమున ఒకస్థానమున నిలుపుకొనుటకు బ్రిటీష్ సేన చేసికొన్నది. అన్వేషించు నాలుగునైపులనుండి క్రతువులు అన్ని వర్షమును తురించుచున్నది. నాలుగునైపుల నుండి క్రతు సేన వచ్చి ముందుకువచ్చెను. విషము బ్రిటీష్ సేన ఒక్క అడుగున కడలేదు. సైనికులు పడకపోయినట్లు నిట్టిలోనికి గొప్పకష్టము ఇక్కడ బ్రిటీష్ వారు పడిరి.

ఒక నైమానికుడు

అందఱు మే 8:—అల్గు గ్లాసుప్రక అను నైమానికుడు ఆగపడుట లేదు. ఈయన ఈటలలో మేల్పరు రిక రెండు స్త్రీలకు గ్లాసుప్రక గారి కుమారుడు. అల్గు గ్లాసుప్రక గారికి ఇద్దరు సోదరులు కలరు. వీరు ఇండియను సేనలో యుద్ధ భూమిలో పనిచేయుచున్నారు.

పార్లమెంటు సభాభ్యుత్సాహము (స్త్రీకతు) ఆరు ఆర్థర లూథరు గారి కుమారునికి ఇచ్చెను యుద్ధములో, గొప్ప బెట్టు తగిలినది.

రుష్యా

రుష్యను అధికారుల ప్రకటన

పీటర్ గ్రాదు మే 6:—రుష్యకు అధికారుల నిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—ఒక్కోకానొకటి కట్టుబాదు, జర్మనుల తీరముగ నెదిరించినట్లు, రుష్యవారి వెనుకకు గొట్టిరి. జర్మనీ వారికి చాల నష్టము కలిగినది. మూరైలువేరు తూర్పు భాగమున నొక పొలమును దిరువ్యు 'సేనలము'లో జొరబడి, ఆరుసారులు జర్మనులు ఎదిరించినను నిలువబెట్టుకొనినది. నేయుకములకు చదలి నెట్టి జర్మనులు పారిపోయిరి. కాల్వేయి కొండలలో యుద్ధము తీరముగ జరుగుచున్నది. జర్మనీ వారు నెట్ల నెట్ల ఫిరంగులను ప్రేక్షకులను రుష్యవారికి చాల నష్టము కలిగినది కాని రుష్యవారు తుపాకులను, సాగు నెలుగులను వేసియరింత నష్టము జర్మనీ వారికి కలిగించిరి. స్త్రీమండలములో రుష్యవారు క్రతువులను తరిమివేసిరి.

పడమటి గెరిసియాలో యుద్ధము

అలహాబాదు మే 7:—పయనీరు ప్రతి అందఱు విశేష పంపినాడు:—హంగరీలోనున్న రషియను సేనల వై పోవుట చేయవలసిన జర్మనీ వారు పడమటి గెరిసియాలో కార్పాతియా కొండలనెట్ల రషియను సేనల నై రెండునైపులనుండి వచ్చి పడుచున్నారు. ఎడమనైపు ఉన్న రషియను సేనలను పడమటి లాభము కలుగలేదు. ఇందుచే రషియను సర్వసేనాధిపతి గ్రాండుమ్యూరు నికలగుగారు తమ సేనలను వెనుకకువేసి క్రతు సేన ముందుకు రాబట్టుచున్నారు. ఈయన జర్మను సేనలను గుంపుగా ఉండగా రషియ

నులు వారిని ముట్టడించిరి. అనేక జేలరుండిని కాల్చించిరి. రషియా సేనలొకాడ చాలమంది నష్టమైరి. ఇక్కడయుద్ధము బహుభాగముగ జరిగినందున ను వారి సేనలు కొన్ని కొంత ముందుకు పోయినందున ను జర్మనలు తమకే జయముకలిగినది చెప్పుచున్నారు. కాని రషియావారు పెద్దసేనలను కూర్చిరి. జర్మనీవారుకూడ పెద్దసేనలను కూర్చిరి. పెద్దయుద్ధము జరుగనున్నది. ఈయుద్ధములలో ఎవరు గెలిచినవారిది విజయము. రషియావారు ఓటపడియుద్ధమునకు నెదురుచూచుచున్నారు. ఈయుద్ధము చాలాకొలు జరుగవచ్చును.

జర్మనీ

జనరలు వాను సిడివిజాగారు

యుద్ధములో చనిపోవుట

ఆంగ్లేయాము మే 6:—జనరలు వానుసిడివిజాగారు రణరంగమున చాతులైరి. వీరు జర్మను సేనానాయకులలో నొకరు.

టర్కీ

దార్దెనల్పువద్ద యుద్ధము

లండన్ మే 6:—గలపేవద్ద మోటారు బోటులో ఉండి ఏప్రిల్ 26 వ తారీఖు రాత్రి జరిగిన యుద్ధమును చూచిన పప్రీకావ్రీతినిది ఒకడు యాక్రింది విషయములను తెలిపినాడు:—యుద్ధనావల సాహాయ్యముతో నేలందిగినవి. రాత్రి అంతయు ఫిరంగులతోను తుపాకులతోను యుద్ధముజరుగుచునే యున్నది. యుద్ధమునకు విరామములేదు. లోయలో నిప్పు ప్రవహించినట్లు అగపడెను. తెల్లవారుసమయటికి పొగ అగపడినది. ఉత్తరమున నున్న గుట్టను బ్రిటీషువారు ఆక్రమించుకొనినట్లు పొగవలన తెలిసినది. టర్కీవారు వారి లేనట్లు అప్పుడప్పుడు ఫిరంగులను కాల్చిరి.

27 వ తారీఖున దంతయు ఫిరంగుల యుద్ధముజరిగినది. ఈయుద్ధమునందు యుద్ధనావలకూడ సాహాయ్యము చేసి కత్తుస్థానము తెక్కడనున్నవో కనుగొనినవి.

ఇక్కడ ఇట్లుండగా దార్దెనల్పు ముఖద్వారమునందలి యుద్ధనావలు కొంటలవై క్షిప్ర బృందస్థమును తురిమిచుచుండెను. సాయుధులము 5 గంటలకన్న ముఖ్యులుపట్టి చిన్మృతీకటి అయినది. ఈసమయములో టర్కీవారు ఫిరంగులను సర్వకొని కాల్చుటకు ప్రారంభించిరి. వెంటనే బ్రిటీషువారుకూడ కాల్చిరి. అం నిమిషములతరువాత కత్తువుల మొదటి తీక్షణత గ్గినది. బ్రిటీషువారు వాటి రాత్రి మరకొన్ని సేనలను దక్షిణమునయిపుర నింపిరి. 28 వ తారీఖు పట్టపగలు బ్రిటీషు ఫిరంగులను ముందుకుతీసికొని వెళ్లిరి. టర్కీ సేనవెతకకపోయినట్లు ఆకాశమున ఆవరించిన దుమ్ములవలన తెలిసినది. సాయం కాలముగుసప్పటికి టర్కీవారు క్రియాశక్తులును చేరనప్పటికి పట్టణముతగులబడు చుండెను. కొంత సేపటికి ఆపట్టణమును మిత్రమండలివారు పట్టుకొనిరి.

పట్టణములు తగులబడుట

ఈ నెల 4 వ తారీఖున కాన్స్టాంటినుపోలు నుండి ఒక పత్రికా విలేఖు ఈ క్రింది విషయములను తెలిపినాడు. 1 వ తారీఖురాత్రి సేన దార్దెనల్పువద్దకు వెళ్లిరి. ఛాన్స్ అనుపట్టణము 30 గంటలనుండి తగులబడుచుండెను. పట్టణము సర్వప్రదేశమై పోయినది. గోడలు నేలకూలుచున్నవి. మైదో సుపట్టణము యిదివరకే తగులబడి పోయినది. నిన్న గల్లిపోల్ పట్టణము తగులబడినది. విమానములు వేసిన బొంబులవలన ఈపనిజరిగినది. విపరీతముగ యుద్ధముజరుగుచున్నది.

దక్షిణాఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికాయుద్ధము

జర్మనీవారి దురాగతము

నూతులలో పాపాణమునకలుపుట

లండన్ మే 6:—యూనియను ప్రభుత్వాధికారులిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—స్వకృతమును మేము జనవరు 14 వ తేదీన, వశముచేసికొంటిమి. ఇక్కడినూతులలో జర్మనర్మనులు పాపాణమును కలిపిరి, తిరిగి ప్రతీకారము చేయుదుమని జర్మను సేనాయకునితో జనరలు, బోతాగారు చెప్పగా, వీటివసతిని పాడుచేయకులనీడని నై నియమకు ఉత్తరువులియ్యబడినట్లును నీటిలో ఉన్నను కిలుపుటవలన ప్రయోజనము లేక పోయినది. దానివిద పాపాణము కలుపవలసి వచ్చినది. నీటిలో పాపాణము కలుపబడినట్లును, నీటిని ఉపయోగించిన యెడల ప్రమాదము గలుగుననియు, ఏమే నూతులలో పాపాణము కలుపబడినదియు నోటిను అంటించబడినట్లును సమాధానము చెప్పెను.

సేనానాయకుల బాధ్యత.

దీనికంతయు సేనానాయకులు బాధ్యులనియు, పాపాణము కలుపబడిననూతులవిదనోటిను అతికించబడలేదనియు, బోథాగారు సమాధానము చెప్పిరి.

జర్మనీవారు, అను, వారంబడు, అను ప్రదేశములను వదలిపోయినప్పటినుండియు, దారిలోనున్న నూతుల నన్నిటిలోను విషమును కలుపుచు వచ్చిరి.

నూతులలో విషజీవులు.

జర్మను క్వెన్స్ వ్రాసిన ఉత్తరమును దారిలో విప్పి చూడగా, కొన్ని నూతులలో పూర్తిగ విషజీవులను వేసికట్టు తెలియుచున్నది.

ప్రతికలు ఆక్షేపించుట.

జర్మనీవారి దురాగతములను గురించి ప్రతికలుచాల ఆక్షేపించుచున్నవి. జర్మనీవారిట్టి కిరాతకపుణ్యములను చేసినారని చెప్పిననమ్ముటకు వీలులేకుండ నున్నదనియు, యసమృతిని తెలియజేయుటవలన ప్రయోజనముండదనియు నిది వ్రాయుచున్నది.

రయులువేజంక్షనునపట్టుకొనుట

కేపుటవును మే 7:—కారిబియను ముఖ్యమైనరైలువే జంక్షనును, జిహానాలు బ్రెస్టుపో, నిలపామస్తాలు, అనుస్థానములను, జనరలుబోథాగారు వశపరచుకొరి. త్వరలోనే వీరుదాహక్కను పట్టుకొనవచ్చును.

హాలండు

జర్మనీ హాలండులకురాజీ

లండన్ మే 7:—“కాల్ విక్” అను హాలండుస్టీమరును జర్మనీవారు ముంచివేసిరి. ఈవిషయములో హాలండు జర్మనీలు రాజీపడినవి.

చీనా_జపాను

చీనా జపాను వ్యవహారములు

జపాను అంత్యసందేశమును పంపించుట

చీనావారు పరతుల కంగీకరించుట

లండన్ మే 6:—చీనా జపాను రాయబారములు జరుగుటలేదు. చీనావా రేయేహక్కుల నియోదలముకొనినది కడచిన సభలో చీనా ప్రతినిధులు తెలియచేసికొని జపాను కోరిన హక్కులకి విసరి పడలేదు. యాంగులేసులో వసంద ర్భమున ను, చీనా వారికి సలహాచెప్పటకు జపానువారిని నియమించు సందర్భమునను, జపానువారికద్ద నుండి కొంత నిర్ణయమైన, ముందుసామగ్రి కొనుక్కొను సందర్భమునను, చీనావారు ఇచ్చెదమనిన హక్కులు, జపానువారికి వచ్చలేదు.

అంత్యసందేశమును పంపుయోచన.

టాకియో- జపానుపంక్తులు, చీనాకు అంత్యసందేశమును పంపుటకు నిశ్చయించిరట. ఇందునకై రాజుగారి యంగీకారము త్వరలోనే ప్రాందురుట. సింగుటవు క్వంటిగు పరగణాలోనున్నది. ఈపరగణాలో విలిటరీప్రభుత్వము స్థాపించబడినది.

మంక్తులు సభచేయుట.

టాకియో:— జపానుదేశపుమంక్తులుసభచేసి చీనాకు అంత్యసందేశమునుపంపు విషయమునుగురించి యోచించిరట. వీనిని పంపించుట కాలస్యములేదు. గడియలవిద నున్నదని జపానుప్రతికలు వాకొనుచున్నవి. జపానువారు మార్పులతో కొన్నిహక్కులను కోరిరి. దీనికి చీనావారు సమాధాన మిచ్చిరి. ఈ సమాధానము ఏనో మాటలు చెప్పి తప్పించుకొను నట్లుగ నున్నదని ప్రతికలు వాయుచున్నవి.

జపాను అంత్యసందేశమును పంపుట.

లండన్ మే 7:— జపాను దొరతనమువారు చీనాకు అంత్యసందేశమును పంపిరి. 48 గంటలలోగా జపానుకావలెనని కోరి.

చీనావారి అభిప్రాయము.

తగాదాలేకుండ నేదొఒక విధముగా పరిష్కారము చేసి కొనుటకు చీనా యిష్టపడినదని టాకియోగరములో అనుకొనుచున్నారు.

చీనావారి అంగీకారము.

జపానుకోరికల నన్నిటిని చీనావారు అంగీకరించిరి. ఈసందర్భములో ముందుతామో చెప్పవలసినకూడ చీనావారు తెలిపిరి.

దక్షిణాఫ్రికాయుద్ధము

ఆంధ్ర మహా సభ.

(ఒక విలేఖును వద్దనుంపి)

విశాఖపట్టణము మే 8:—ఈ నెల 12 వ తేదీ ఉదయము 7-30 నిమిషములకు ఆంధ్ర మహా సభ విశాఖపట్టణములోని, ఎడ్వర్డు మార్కెటులో ప్రారంభమగును.

చెన్నపురి గవర్నరుగారి యంగరక్షకుడు.

రణరంగమున చనిపోవుట.

చెన్నపురి గవర్నరుగారి మకాము మే 7:—చెన్నపురి గవర్నరుగారి అంగరక్షకులలో నొకరగు లెఫ్టినెంటు, టి. బ్రెలవర్డుగారు మెనాపాపేమియాయుద్ధములో చనిపోయిరి. వీరిమరణమును విని గవర్నరుగారు చాలవిచారించుచున్నారు. వీరిమరణమునకు ఉదకమండలము లోని, జేటుకాండ్ర సంఘ సభ్యులు దుఃఖించుదురు.

“మదరాసు” రాక

మదరాసు గవర్నరుగారిమకాము. మే నెల 8:— మదరాసు అను ఆస్పత్రినావ 10-వ-తేదీ సోమవార ముదమున బొంబయిచేరున; 560 గురు కోసులందులో వత్తురు; వారిలో 20 మంది బ్రిటీషుఉద్యోగస్తులు.

బొంబాయి

70 వేలకు దగానెరము.

పూనా మే 7:—మటూరుకాపురమునందలి దయారామ్ సురాజ్ మల్ అనునతడు పూనాగరమునందలి కాటన్, సిల్క్ మిల్లు ఏకెంట్లగు రావ్ బహదూర్ రామ్ నారాయణ అమరచంద్, నేట్ చతురుజ బాల్ ముకుంద్ అనువారికి 70 వేల విలువగల దూదినిపంపెను. వీరుదూదిని తీసికొని హిందూ మూలబాల్ ముకుంద్ అనువానికి 22,000 రూపాయలను దయారామ్ సురాజ్ ముట్టుకు ఇయ్యవలసినదని 6 మాండీలనుపంపిరి. హిందూమూల్ 6 మాండీలను చెల్లించలేదు. హిందూమూల్ చెల్లించలేదని తెలిసియుండియు, నన్ను దగాచేయుటకుగాను రామనారాయణ, అమరచంద్, నేట్ చతుర్భుజ బాలముకుందు ఊరకనే మాండీలను పంపినారు. అని దయారామ్ సురాజ్ ముట్టు పూనా మేజస్ట్రేటు కోర్టులో వారిపై దగానెరమును తెచ్చినాడు. ఈకేసు నేడే దాఖలైనది.

బొంబాయి శాసన సభ.

బొంబాయి విశ్వ విద్యాలయపు మెంబరు.

బొంబాయి మే 7:—బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయము పక్షమున బొంబాయి శాసన సభలో యిది వరకు నెటూల్ వాడుగారు మెంబరుగ నుండిరి. వీరు ఇప్పుడు సామ్రాజ్య శాసన సభలో మెంబరుగ వెల్లినందున తిరిగి ఎన్నికలు జరిగినవి. సమరధు గారి 64, భాబహా గారికి 55, నటరాజన్ గారి 50 ఓట్లువచ్చినవి. ఎక్కువఓట్లువచ్చిన సమరధుగారిని ఎన్నుకొనిరి. సమరధుగారు బొంబాయి మాయి కోర్టులో వకీలుగనున్నారు. రాజకీయవిషయములలో పనిచేయువారందరు వీరిని ఎరుగుదురు.

క్రెడిట్ బ్యాంకు

అఫీషియలు లిక్విడేటరుగారి రిపోర్టు

బొంబాయి, మే నెల 7:—క్రెడిట్ బ్యాంక్ ఆఫీషియలు లిక్విడేటరుగారు సేర్పా గారు ఆబ్యాంకునుగుఱించి యాకిండి (రెండవ) రిపోర్టును న్యాయమూర్తి గారికి వినిపించిరి. జనుకా వచ్చునని తలచియుండిన అస్వమొత్తములో చాలాకొంచెము మాత్రమే వసూలగునట్లున్నది. ఇప్పటికి క్రిమారమి అటుల తుల రూపాయలువరకు వసూలయిన.

పక్వపరచని ప్రత్తి ఎగుమతి.

కరాచీ, మే నెల 7:— అపక్వముగు ప్రత్తిని యూనైటెడ్ కింగ్డమునుండి ఎగుమతిచేయరాదని నిర్బంధ మేర్పరచబడినందున, యూరోపులో స్పెయిన్, పోర్చుగల్, రషియా, ఫ్రాన్సు, యూనైటెడ్ కింగ్డము, ఈజిప్టుతప్ప మరెచ్చుటకుగాని పక్వపరచని ప్రత్తిని ఎగుమతిచేయరాదని ఇండియా గవర్న మెంటు వారును; త్వరలో కాసింతురని “సింధు గజట్” అభిప్రాయపడుచున్నది.

కలకత్తా

బంకిపోటు.

కలకత్తా మే 7:—దైనుందుహ్యుగు సబ్ డివిజనునందలి బకార్ డాక్టర్ గారును లోక రక్షణకు లక్ష్యమునందర్ ఇంటిలో మంగళ వాగము రాత్రి బంకిపోటుపడినది. బంకిపోటు దొంగలు మూడు 25 మంది కలగు. వీరు ముందుగా ఇంటి మీద బాంబులను వేసి తరువాత ఇంటిలో జొరబడి ఇంటిలోని వారిని చాల బాధపెట్టిరి. ఒక స్త్రీని కత్తితో పొడిచిరి. గ్రామములు గుంపులుగా చేరిరి. కాని బంకిపోటుదొంగలను ఎదుర్కొనలేకపోయిరి. దొంగలు ఇవపపెట్టెను బద్దలుచేసి కొన్ని వేలవిలువగల సొమ్మును, దబ్బును తీసికొనివెళ్లిరి.

రాజకీయపు నేరములు.

అనమానింపబడినవాడు చిక్కుట.

కలకత్తా మే 7:— సత్యేంద్రనాథసేన్ అను బంగాలీ రాజకీయముగాను ప్రాంతీనువారు లాహోరులో పట్టుకొని కలకత్తాకు తీసికొనివచ్చిరి. ఇతనిని ఒక రాజకీయపు నేరము సంబంధములో మొన్న అధివారమునాడు మేజిస్ట్రేటు నెదుట పెట్టిరి. నెల కోజులక్రింద బెంగాలు ప్రాంతీనువారు ఇతనిని జెన్నాయ జిల్లాలోని వాని స్వగ్రామమునందు ఆరెస్టుచేసి లాహోరు కుట్ర కేసు సంబంధములో లాహోరుకు తీసికొనివెళ్లిరి. ఇతడు మూడు నెలలక్రింద ఆమెరికాలో బయలుదేరి ఇండియావచ్చినాడట. ఇతనిని ఇప్పుడు కలకత్తా ప్రెసిడెన్సీ జైలులలో వేసివారు.

దోహన్వేషణోద్యోగిమీద తేటసేన ఖాసిదావా.

కలకత్తా హాయికోర్టులో అప్పీలు విచారణ.

కలకత్తా మే 7:— ఒక స్త్రీని చంపెనని దోహన్వేషణోద్యోగియగు డి. ఎ. కె. ముఖర్జీగారి మీద తేటసేన దావా విచారణ జరిగింది. ఖిల్దార్ నెవ్ కనుజ్జిగారు నేరమును స్థిర పరచి ముద్రయికి ఉరికత్తినిధించిరి. ఈతీర్పుమీద హాయికోర్టుకు అప్పీలు పెట్టుకొనబడెను. న్యాయమూర్తులు చిట్టి, బీచ్, క్రాఫ్ట్ గారులు అప్పీలును విచారించిరి. ముద్రయొక్కస్త్రీ టుమెంటు అబద్ధముల పుట్టయి (గవర్నమెంటు వారి పక్షమున వాదించిన) సుల్తాన్ అహమదుగారు ప్రకటించిరి. ముద్రయపక్షమున విసింపబడిన స్త్రీటుమెంటు టీతీరున నుండెను. "చేత కుపాకీనిగాని ముద్రయి యొక వందని చంపవచ్చుమండెను. ఆపంది పునెత్తగా దానికొబడి యొకపిల్ల దానిని కరుముచు పరుగెత్తెను. ముద్రయి ఆస్త్రీమీద కుపాకీని ప్రేల్చెను. ఆ కుపాకీగుండు దెబ్బ గడిలోపల మంచముమీద కూర్చుండి యుండిన స్త్రీకి తాకెను." ఇది ఆధారరహితమైన యొకకథ. ఆగడిలో దీప ముండెను. ముద్రయి కుపాకీని ప్రేల్చిన స్థలము నకు స్త్రీ కనబడుచునే యుండెను. ఆ స్త్రీయొక్క భర్త అచ్చటలేకుండ మరియొకచోటికి వెళ్లెను. లేదో పనివెట్టి యాతనిని తరింపనూచారమునంపుటకు ముద్రయి ముఖ్యుడగు నుండెను. ఆభర్త లేనపుడు ఆస్త్రీ దాని పుట్టినింటికి తీసికొనిపోబడి, అచ్చటచుండునెడను. ఆస్త్రీ తనపుట్టికొంటికి వెళ్లనపుడు ముద్రయికుడ వేల్చెనుటకు వారిరువురును వెళ్లయండగా చూచినవారు సాక్ష్యము చెప్పిరి. ఖాసి జరిగెననుటకు సందియము లేదు. న్యాయమూర్తులు తీర్పుచెప్పట సామీయుంచియున్నారు.

బెగాలు చీఫ్ సెక్రెటరీగారి పుత్రుని మరణము

కలకత్తా మే 8:—కీర్తి కేమలైన కర్నల్ లెమి గారియర్ గారి కొమారుడు క్లెక్ లెమిగారియ రహనాతడు వెల్లియన్ గలపైచెంత పోరాటములో మృతుడాయెనని తెలియజెప్పెడిది. ఈతడు ఇండియన్ ప్రెస్ బిజినెస్ అఫీసర్ గుట్ట ములపటాళములో కడపన సమంజస నెలలో చేరెను. ఆస్సామీలో తేయాకువైరు పెట్టువారిలో నెల్లరకు విహితుడైన యీతడు వేటలో సమరుడు. ఈతని సోదరులలో నొక్కడు కలకత్తాలో నున్నాడు; మతియొకడు సీమలో మేజరుపదవి నంది మిత్రనుండలివారితోడ దార్జిలింగునందున్నాడు.

ఒక స్త్రీని అపహరించుట

కలకత్తా:— కలకత్తాలోని, కానింగుటపునందు సభ ననుమతి ఒకకూలీనిభాగ్యము కలది, సమయమును కలిపెట్టుకొని యాండ్డెను. ఇతడు ధనవంతుడు. తనతోకూడవచ్చుటకితడు ఆచిచ్చు దానిని, ప్రాంతీనువారచెను. ఈగుట్టలచిన్న దానిభర్తకు తెలిసినదనియెట్టిగు మల్లికు ఆమెను తనమామ ఇంటికి తీసికొనివెళ్లి ఒకగడిలోదాచెను. ఈగడిఎక్కడో ఇంటి అడుగుననున్నది. ఈగడిలో కావలసిన సామగ్రి ఉండెను.

దానిమీద విరోధులెవరో ఈసంగతిని పోలీసువారికి తెలియ చేయగా, ఆమెను విడిపించిరి. మల్లికుమీద కేసుతీసికొని రాబడినది. కేసు అల్లిపురము పోలీసుకోర్టులో జరుగుచున్నది.

ఒక బురిపోటు గుంపు.

పట్టుకొనబడు పోలీసువారి యత్నములు.

కలకత్తా మే 8:—ఇటీవల కొందరు బంగాలీ యువకులు, రివాల్యూలతో బెల్గాఫీనుండి, తప్పించుకొనిపోయిరి. బెల్గాఫీగోలండ్లోకు సమీపముననున్నది. వీరిని పట్టుకొనటకు, బంగాలీములోని సి. వి. డిపార్టుమెంటువారు పనిచేయుచున్నారు. పాబ్నా, పురిదపురముపోలీసువారు సాహాయ్యము జేయుచున్నారు. ఈజట్టు ఇటీవల నొక గొప్ప బంది పోటును వేసెనట. వీరు బజారును లూటీ చేయుటకు బెల్గాఫీ బజారుకు వెళ్లిరట. కాని వీరికొరకు పోలీసువారు వెదకుచున్నారు. గ్రామములు వీరిని అడ్డగించుకొనగా పిస్తోళ్లను ప్రేల్చి బెదిరించి దరికరాకుండ చేసిరి. పోలీసువారు వచ్చేలోపుగ, పద్మావతిని పడవలమీద దాటి పారిపోయిరి. ఇది యొక పెద్దగుంపు అనియు, ఇటీవల మేవడా, కల్యాణ పురములలో బంది పోట్లుజేసినదియు చెప్పుచున్నారు. కల్యాణపురము బందిపోటు పట్టుకొనట సాయంకాలము 4 గంటలకు ఒక మహమ్మదీయ జమీందారుని యింటిలో వేయబడినది.

లాహోరు

లాహోరు కుట్రకేసు

అప్రూవర్ క్రాసుపరిక్షి.

లాహోరు, మే 8:— లాహోరు కుట్రకేసులో 6వ తారీఖునాడు మధ్యాహ్నము అప్రూవరు అమరసింగును, కాఫ్ అలీగా నాథకొసింగు, రూర్ సింగుల పక్షమున క్రాస్ పరీక్షచేసిరి; గవర్నమెంటు అడ్వాకేటుగారు మరల పరీక్షించిరి. అప్రూవర్ మూలాసింగు డిఫెన్సుపక్షమున ఖలీఫా హామదుల్ రాయబక్షి, గోకల్ చందు లాలాభగరాంగారలచే క్రాస్ పరీక్ష చేయబడెను.

కమ్యూనికేషన్లు విచారించుచుండుట.

రెండవ అప్రూవరు సాక్ష్యవిచారణ.

లాహోరు మే 8:— లాహోరు కుట్రకేసును విచారించుచున్న ప్రత్యేక కమ్యూనికేషన్లు నిన్న ఉదయమున, పది గంటలకు తిరిగి సమావేశమైరి.

అప్రూవరు మూలాసింగు సాక్ష్య విచారణ ముగిసినది. ఛాబ్నా బందిపోటుకు సంబంధించిన మరికొన్ని వివరములను ఈ బందిపోటులో దోచుకొనిన దబ్బు ఎట్టు వినియోగింపబడినది తెలియజేసిన తరువాత నితడిట్లు చెప్పెను:—మేము మైసూరును తిరుగదీయుట కైన్యయో ప్రయత్నములను జేసితిమి. మాతోకొందరు విద్యార్థులుకూడ చేరిరి. వీరొక్క భారకిసింగు, సజ్జనుసింగు ఆయుధములు. వీరు చిన్నవాళ్లుకాదు, వీరినె ఎందుకు చేర్చుకొనబయ్యెను అలోచన మాకు లేకపోయినది. చేరక మానమని వారే పట్టుపట్టిరి (గవర్న ప్రతీక ప్రతులు తీసికొని రాబడినది. దీనిని సాక్షి గుర్తుపట్టెను.) ఒక పత్రిక రాజద్రోహ గీతముగో నారంభమయినది. నేను ఉజ్జేకమును పుట్టించుగీతము నొకదానిని పంజాబీభాషలో వ్రాసితిని. ఈ పత్రికలు తెతోగొప్ప యంత్రములమీద ముద్రింపబడినవి. ఇందుకొర కీయంత్రము కొనబడినది.

గవారు సంకేత ము కాలితములు, గురుముఖి భాషలో ముద్రింపబడినట్లును, మరికొన్నిహిందీ, ఉరుదూభాషలలో, ముద్రింపబడుననియు స్థూలకాయడగు ఆటంగాలీబాబు చెప్పినాడు. ఇది ఉచితముగ వైసికులకును, ప్రజలకును పంచివెట్టబడుననికూడ తెలియజేసెను.

(ఒక పొడుగుపాటికత్తిని, పిస్తోళ్లు, రివాల్యూలను, జెండాలు మున్నగువానిని సాక్షిగానుంచెను.)

మాల్యాప్రాంతములందు బందిపోటు వేసివెచ్చిన, 1000 రూపాయలను నాధునింగు నా చేతికిచ్చినాడు. ఏదో ఒక కారణము వలన కొన్ని సమయములలో బందిపోటు ప్రయత్నము సాగుచు రాలేదు. చివరకాథ్యులకాయడగు బంగాలీ లాహోరుకు వచ్చెను. మాపక్షమునారందరు ఒక మాఖ్యమైన సభచేసిరి. మార్చి 1 వ తేదీని మైసూరు విరోధాకు వెల్లిపోవుచున్నారు. కావున అంతకు ముందుగనే తిరుగబాటు పుట్టించవలెనని ఇతడు సభలో చెప్పినాడు. ఫిబ్రవరి 20-వ తేదీ ఇందుకు నిర్ణయింపబడినది ఆమెరికా

లోని యుగాంతరు ఆశ్రమములనున్న పతాకమువంటి భాతీయ పతాకమును తయారుచేయుటకు నిశ్చయించుకొంటిమి. మూడురంగులగుడ్డతో దీనిని చేయుటకు సంకల్పించితిమి. (ఒక పతాకము కోర్టుకు తీసికొని రాబడినది) మూడు పంజాబులోని వైసికులు సాహాయ్యముచేయు నేర్పాటులను తాను చేయించుచు బంగాలీచెప్పి పడమటిజిల్లాలలోనున్న యేర్పాటుచేయవలసిందని కోరినాడు. మేము ఒప్పకము ప్రారంభించి, పోరాడుచుందుము క్రొత్తప్రభుత్వమును తరువాత స్థాపించు యేర్పాటులు సమర్థలయినవారు చేయువలయునని మాయుద్దేశము ఆయుధములను పోగుచేయుటకై మా పక్షమువారు చాల చోట్లకు వెళ్లిరి. మేము ప్రయత్నములను చేయుచుంటిమి. ఫిబ్రవరి 18 వ తేదీ సాయంకాలము 8 గంటలకు అన్యతసరములో నన్ను పట్టుకొనిరి.

మూలాసింగు క్రాసుపరీక్షకుమందు, మొదటి అప్రూవరు అమరసింగు, కోర్టులోనికి తీసికొనిరాబడెను. క్రొత్తగవచ్చిన నాధునింగు, నూరుసింగు అను ముద్దాయిల కిరీత వాజ్మూలమును మహమ్మదు ఫజ్జుల రహమానుగారు పంజాబీ భాషలోకి తర్జుమాచేసి చదివిరి.

సిమ్లా.

గోధుమలయెగుమతి.

సిమ్లా మే 7:— గోధుమల యెగుమతిని దొరతనము వారు తమచేతులలోనికి తీసికొనిరి. మేనెల 8 వ తేదీ నుండియు, తరువాతను కలకత్తాలో ములుగు రూ 4-11-9 ల వంతునను, కరాచీ, బొంబాయిలలో రూ 4-14-9 ల వంతునను గోధుమలను, కొనవలసిందని, దొరతనమువారు తమ ఏజెంట్లకు ఉత్తరువిచ్చిరి. తరువాత, ధరలు మరికొంత తగ్గించబడును.

వైస్రాయికివచ్చిన యుద్ధవార్తలు

సిమ్లా మే 7:—6 వ తారీఖున ఇండియా సెక్రటరీ పంపినవార్తలు:—పడమటి గెలిసియాలో కాక్స్ ఫియా కొండలకును విస్సులానదికిని మధ్యరక్షియను నేనలు అడ్డకత్తుడైన వెనుకకు వచ్చివేయుచున్నది. విస్సులానది దొరతనము వారే ప్రకటించిరి. జర్మనీ వారు క్రాకో ప్రాంతములనుండే వెద్ద నేనలను తూర్పుగా తీసికొనివచ్చి గుంపులు గుంపులుగా రషియా నేరమీదకుపంపిరి. ఈదాడికి రషియను నేనలకి స్త్రీనిలచి కొంత నేపు తెగించిపోరి ఆగలేక వెనుకకు వెల్లిపోయినది. తూర్పుగెలిసియాలో ప్రోవెపున ఆస్ట్రీయనులదాడికినిలచి రషియనులుతిమస్థానములనునిలుపుకొనుచున్నారు బాల్టిక్ గార్డ్స్ ములకుండి జర్మనీవారిద డయాక్రనుగురించి శేషములేమియు తెలియలేదు. రోసీ నేపరగజాలో రషియనులు నిరాఘాటముగ ముందుకువెళ్లుచున్నారు.

పడమటి యుద్ధరంగము.

ఇజ్రెసుకు ఆక్సేయ దిక్కున జర్మనీవారు విష వాయువులను విరివిగా ఉపయోగించి 80 సంబరు కొండమీద కొంతస్థలమును సంపాదించిరి వానగాలిలేక పోవడముకూడ వారికి ఆయుధములమైరి. జర్మనీవారు ఉపయోగించుచున్న విష వాయువులెట్టివి మేమునుకలెనున్నది. 2వతారీఖున యాపొగవలన ఊపిరాడక మననేన వెనుకకుపోవలసివచ్చినది. కాని తరువాత తిరిగి ముందుకు వచ్చిపోయిన స్థలమును సంపాదించి, ఆస్థలమును మననేన బలపరచుకొనినది.

హేగువరతులను ధంగపరచుట.

హేగువరతులను దక్షిణాఫ్రికాలోకూడ జర్మనీవారు ధంగపరచినారు. బావులలో విషమును కలుపుచున్నారు. విషమును మీరే కలిపినారా! అని బోధాగారు అమగగా బొనని జర్మను కమేండరు ఒప్పకొన్నాడు. జనవరి 14 వ తారీఖున దక్షిణాఫ్రికాలోని బ్రిటిషుసేన స్వకావేమందును ఆక్రమించుకొనెను. అప్పుడు 6 బావులలో విషయుమకలిపి నట్లు తెలిసినది. జర్మనీవారు వారంబాదును వదలిపోయినప్పటి ముండి నైలుకోడ్డువెంటనున్న బావులన్నిటిలోను విషయుమ కలిపిరి.

ఆల్ కాస్ లో యుద్ధము.

ఆల్ కాస్ లో ప్రాంచివారు యింకోక కొండకు పట్టుకొని విషయుమ పొందితిమని తెలిపినారు. మెట్టుబెరాము కూడ సమీపించుచున్నారుట.

ఇటీవలి

ఆస్ట్రీయా, ఇటలీ శత్రుత్వము స్థిరమున కేలము దర్భముగనున్నది. ఏ నియమముగో ఇటలీ ఆస్ట్రీయాను యుద్ధములో విధును. అది ఒప్పక నుండి కోవెనెహగెను నగమునకు తెలిగ్రామునచ్చినది.

వర్తక సంబంధమును ప్రకటన

సింలా, మే 7:—ఇండియా గజెట్టులో వ్యాపారసంబంధ వ్యవహారములను గురించి యిచ్చింది ప్రకటన ప్రచురింపబడుచున్నది. ప్రాంతము, రక్షియా బ్యాంక్ చేతులమీసహా, స్వయం పోషకము, ఈ దేశముల రేవులపై విరోధాల్లో తక్కిన రేవులకు వేరికిగాని బంక, లక్ష్మి, వీరిని ఎగుమతిచేయరాదని గవర్నరు జనరలుగారు కాసింది.

ఇండియానుండి వెళ్ళులేఖలకు ఒకపాకెటుకు ఒకపాకెటుకు బిల్లుమాత్రము తిరిగించిన చాలును ప్రదేశముల పేళ్లపట్టి క్రింది పేర్లుగా వచ్చేవలయుననియు గవర్నరు జనరలుగారు కాసింది. సామో, న్యూగిని, డ్రాచ్ న్యూగిని, బిస్మాల్, ఆఫ్రికా, పిల్లగో, న్యూజిలండు, న్యూజిలండు, న్యూజిలండు, అడ్మినిస్ట్రేషన్లు మొదలగునవి చేరినవి, మున్దా ద్వీపములలోని సారంగద్వీపము, బోగోలొ ద్వీపము, బూకా ద్వీపము, మొదలయినవి.

విద్యుచ్ఛక్తి తంతులు తెగిపోవుట
సింలా, మే 7:—సింలా రాత్రి తుపానుగొట్టి, అంబాలా డిల్లీలకువచ్చు తంతులు తెగివందన, తంతుసమాచారముల రాక పోకలకు ఇబ్బంది కలిగెను. వెంటనే ఆ తెగిపోవుటలకు మరమ్మత్తులు చేయబడి యాయదయము మొదలు సమాచారముల రాకపోకలు క్రమముగ జరుగుచున్నవి.

కాస్ట్రోనుగుణ్యమును సంఘసంస్కరణము
వలసకలుగు సత్ఫలితము

I
వర్ణాశ్రమభ్రష్టుల వర్ణవిభజనముగ మారి ప్రస్తుతమున్న వివిధజాతులను తేర్చివేసి మన మిప్పుడు గమనించితిమి. దీనిని వేదానుకూలముగ ప్రయోజనకరముగ నెటుల సంస్కరింప వచ్చునో నూచించెదను.

ఏక ప్రామాణ్యవర్ణము-సంయోగ భారతము
ఏక జాతీయత

కాస్ట్రోనుగుణ్యముగ పరస్పరసంబంధ బాంధవ్యములు లేకుండ నేర్పడిన జాతివిజాతి విభజనమును ప్రధానధర్మ మధారమెంత మాత్రమును గా దని మనము తెలిసికొంటిమి. మొదట నందరును ప్రామాణ్యులే యుండు, తరువాత చాతుర్వర్ణ్యములు. చందాలములు నా బ్రాహ్మణులతో నుండియే ఏర్పడినవి యను నూడ మనము తెలిసికొంటిమి. ఆధ్యాత్మికాసక్తి క్షీణించి ఆధికాభిరతి హెచ్చిన కొలది నీ జాతులపాతములు సిగ్గుపడిపోయి వని నూడ మనము తెలిసికొంటిమి. ఆధికా సక్తి ప్రజలకు విదనీయు ననియు ఆధ్యాత్మికాసక్తి ప్రజలకు ఏకభావము చేయుననియు మనము గ్రహించితిమి. వివిధధర్మముల కనుసరించుచు నందరును ఏకప్రామాణ్య వర్ణముగనుండుటయే వేదాశ్రమము గాన నెవ్వరేవైనా సవలంబించుచున్నను ఏరీతిని దైవమును కొలుచుచున్నను, ఉదాహరణకు ఆధ్యాత్మికా సక్తి గలిగి పంచేయువా రందరును ప్రామాణ్యులే. వేదానుకూలముగ నేకప్రామాణ్య సంఘము నేర్పరుచుటయే యధార్థము గు నాధ్యాత్మికజీవనము. పూర్వ కాలముందు చతుర్వర్ణ్యము తేర్చివేయుండినను ఆధ్యాత్మిక జీవనమును నడుపుటకు దీక్షబూనిన వారేగాని యధార్థ ప్రామాణ్యులుగ పరిగణింపబడి యుండలేదని మనము కనుగొంటిమి. ఒక కాలమునందు ప్రామాణ్యులును కూర్మములు రెండు తెగలు మాత్రమే దేశమందుండెను. అత్యానందము నభిలషించువారు ప్రామాణ్యులు; కారీర కానందమును గోరువారు కూర్మము. దీనిని బట్టి దైవభక్తిగల వారే ప్రామాణ్యులని వేద మంగీకరించునట్లు స్పష్టమగుచున్నది. ఎవడేవిధమున దైవమును కొలుచుచున్నను స్వాగృహముగాక ఉదాహరణకు సంఘసేవాధర్మము దగునో సంఘసేవ కొరకు స్వాగృహత్యాగ మొనర్చు సమర్థుడగునో సంఘవిభజనమును వీడి వికాలభావుడగునో అతడే బ్రాహ్మణుడని వేదధర్మముజ్ఞుడనియచ్చును. కాన నీ రీతిగ ప్రపంచమున్న మతములలో నేమతమునారై ననుగూడ నిట్టి యుదాహరణమును కలిగియున్నచో వారందఱును ప్రామాణ్యులేయను నుత్తమాధర్మమును మన మనుభవమునకు తెచ్చుకొని ఇతరులకు బోధించుచో మతసంబంధములగు నాచారభేదములన్నియు కలిసిపోవును. మనముగూడ ఆధ్యాత్మికభావమునై సాధారణ యొక భారతీయక జాత్యుద్ధవమున కవకాశమేర్పడును. ప్రస్తుత మట్టి యాధ్యాత్మిక భావముతో మనవారు వివిధజాతులను పరిక్షింపవలయుట వలన నొంకొరులకు కైగుడ్డభావము కనబడు

చున్నది. కాని ఇట్టి యుదాహరణముతో వారాసిరేని యట్టి విరోధభావము లన్నియు కలిగిపోవు.

కూర్మలను బహిష్కర్తులను ఉద్ధరించుట.
ఇట్టి యుదాహరణముతో మనము పరిచేసిచో కూర్మలను చందాలములకుగూడ వేదవజ్రవాసుగుణ్యమును బ్రామాణ్యులమునకు కొనివచ్చుట చాల సుకరమగును. ఈ కూర్మచందాలములు మొదట బ్రాహ్మణులేగాన మగలవారు స్వసంఘమున చేర్చుకొనుటకు కర్తవ్యమును విషయమును మనము మరచివేయరాదు. అట్టివారికి ప్రాయశ్చిత్త మొనరించి కలుపుకొనుటకు విధులకలవు ప్రధానవేదములోని ముఖ్యధర్మములన్నియును భగవద్దీక్షయందలివియున్నవి. భగవద్దీక్షయే విధిప్రతి రూపము. ఈ ప్రధాన వేదమునకు పేర్కొనబడు ప్రధానములు జంతుహింసా ప్రాప్త్యాహంకరములు మద్యపానము మొదలగునవి నైన ప్రయాజనము (మామ వేదము) బయలుతేరినది. ఈ ప్రధాన వేద మీ ప్రయాజనములకు వేదము భిన్నమైనది.

జాతి సమైక్యతను
ఆధ్యాత్మికాభిరతి క్షీణించి ఆధికాభిరతి హెచ్చుటవలననే ప్రాంతవాద్యముల ఏకప్రామాణ్యవర్ణ (సంఘము) ముగించుకొనుటబోయి చతుర్వర్ణ్యములకుండ నేర్పడిపోయిరి. గాన మన హిందూదేశమునందును నాగరక ప్రపంచమునందునుగల వారి నందరిని మరల నేక సంఘముగ చేయవలయునని నిట్టి నీచ భావములను పారదోలవలెను. ప్రజల కుదార భావమును విశ్వ ప్రాభుత్వ భావమును స్వాగృహీతవలె భావమును, సర్వేశ్వర విశ్వజనక భావమును పరహితంకరణ భావమును భూతసేవా భావమును సమాకార భావమును కలుగజేయవలెను. ప్రతి విషయమునందును ఎల్లవారు నిట్టి యుదాహరణములతోనే సర్వకార్యములను నిర్వర్తింపవలయును. అట్టి యొకమత్య సమాకార సేవాభావము సమగ్రముగ ప్రపంచమున వ్యాపించినచో నన్ని వృత్తులును సమానగౌరవమును బొంది వివిధరూపములగు ప్రజాసేవలుగా భావింపబడి సర్వసమానభావ మేర్పడును. ఒకజాతికన్న మరొకజాతి హెచ్చుగను నెడి భావము ఆయా జాతులలోనివారికిగల విజ్ఞాన నాగరక తాదాత్మిక జ్ఞానాది విషయములందుగల హెచ్చుతగ్గులను బట్టియే ఏర్పడినది. కాన నట్టి విజ్ఞానము నాగరకతా ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానము సర్వజనులకును సులభగ్రాహ్యములుగ నొనర్పబడినచో నీ హెచ్చుతగ్గులు నశింపగలవు. ఇప్పుడుగూడ నవీర విజ్ఞాన మందరికిని సులభగ్రాహ్య మగుట వలననే జాతి నియముల కార్యము సరళమగుట సిద్ధించినది. కాన వేదాభిప్రాయానుకూలముగ జాతి మత వివక్షలే లేకుండ నట్టి యుత్తమ భావమును బొందగలవారి కందరికిని సాధ్యమగుట్లు పరిజ్ఞానమును మనము వ్యాపింపజేసితిమి విజ్ఞానమునందలి హెచ్చుతగ్గులు నశింపగలవు.

వృత్తినిర్ధారణ స్వాతంత్ర్యము.
ప్రస్తుతకాలమునందలి జాతి విభేదములకు వృత్తి నిర్ధారణ కర్తవ్యంకరము కలిగియున్నది. ఇట్టి యభ్యంతరము వేదములచే నంగీకరింపబడలేదు. వర్ణధర్మ ప్రధానభావ మేమనిన నాధ్యాత్మిక నిరతుడగు భక్తుడు సర్వప్రపంచ నియామకుడగు సర్వేశ్వరుని మనఃపూర్వకముగ సర్వశక్తులను వినియోగించి సేవింపవలయును. కాన నట్లందరును సర్వశక్తులను వినియోగించి భగవంతుని సేవచేయుటకు ఎవరునుట్లుకు వారు తమ కనుమారులగు వృత్తిని నిశ్చయించుకొనవలసియుండును. అట్లు నిశ్చయించుకొనినారు. భూతసేవను సాంతముగ నొనర్చవలసి యున్నారు. స్వర్గులను ప్రకారమేర్పడిన ప్రస్తుతా చరితముల జాతి విభజనము ననుసరించి ఆయా జాతుల నుండు పుట్టినవారి కాయా వృత్తులు నిర్ధారణచేయబడినవిగాని వారి వారియొక్క తల ననుసరించి నిర్ధారణచేయబడుట లేదు. ఈ నిర్ధారణ ప్రకారమే ప్రజలు వారివారి జాతులకు నిర్దిష్టమైన వృత్తులనే గాని ఇతర వృత్తుల నవలంబించరాదని నిర్బంధించినచో చాల ననర్థకము వాటిలియుండునుగాని ఈ నియములను ప్రజలంతగా పాటించక వేదానుకూలముగ నెవరికి నిచ్చిన వృత్తులనే వారవలంబించుచున్నారు. ప్రస్తుతకాలమున నిజముగ వర్ణసంకరమే కలిగియున్నది. ప్రతి వర్ణమునందున్న వారిలో చాలమంది గుణకర్మలవలన ననగా వారవలంబించిన వృత్తులవలనను ఆయా వర్ణములకు తగినవారు వెళ్ళుచుండిగలరు. ఈ వర్ణసంకరము యధిష్ఠునికాలమునకు పూర్వమే ఆరంభమై క్రమక్రమముగ నాటికి నేటికి నెన్నియోమేల యెండ్లు గడచుటచే చాల మిలిమిరి పోయినది. ఇట్టి వర్ణసంకర కాలమున ఎవరునుగూడ నవలంబింపవలసిన వృత్తిని నూన్చి జాతి నియములవలన నిర్బంధింప బడగూడదు. ఎవరి నుట్టుకు నా రనిర్బంధముగ జగదీశ్వరునకు భూతకోటి కిని సర్వశక్త్యవకాలమును సేవను చేయుటకు తథా కిచ్చవచ్చిన

వృత్తిని స్వీకరించు స్వాతంత్ర్యమును కలిగియుండవలయును భగవంతుని యపారకరుణకుననే ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు మన దేశపాలకులగుటచే ఏకవర్ణమునా రావర్ణ నిర్దిష్టతను వృత్తి నేగాని మరొకవృత్తి నవలంబింపగూడదను నిర్బంధమున కనకాశము లేకుండపోయినది. ఎంతవృత్తి నవలంబించుట కర్తవ్యమో నా రావృత్తి నవలంబించవలయునను నదియే వేదమతము. ఎల్లవారును ప్రామాణ్యులుగానే యుండి వారివారికి నోచిన వృత్తుల నవలంబింపవచ్చును. అటు లవలంబించిన వృత్తివలన వారు భగవంతునకును భూతకోటికిని సంపూర్ణముగ సేవచేయవలయునను నదియే వేదమతభావము.

PUNJAB.

Lahore Conspiracy Case

Close of Approver Mula Singh's Examination-in-Chief

LAHORE, May 7.
The Special Commissioners who are trying the Lahore conspiracy case met again on the 6th May 1915, at 10 A. M. The accused and Counsel were present as before.
Approver Mula Singh's examination-in-chief came to a conclusion. He mentioned further details of the Chabba dacoity and explained how they disposed of its proceeds. He mentioned various instances of their efforts to seduce the Indian troops at different places, emissaries being sent out for the purpose. They were also joined by some students, two of them being raw youths (Kharak Singh and Sajjan Singh) whose youth did not much impress the party. They, however, insisted on joining. Copies of the "Ghadr Sandesa" were produced and identified by the witness. One of the issues opened with a seditious poem, while witness also wrote out an inflammatory poem in Punjabi. These issues were printed on lithograph machines purchased for the purpose. The fat Bengali had said that the "Ghadr Sandesa" handbills were printed in Gurmukhi and that more would be printed in Hindi and Urdu, after which they would be freely distributed in the army among the people. Approver identified numerous articles, a long knife, pistols, revolvers, clothes, flags, ornaments, etc. Nadhan Singh gave witness Rs. 1,000, the proceeds of a dacoity towards Mulwa side, though on some other occasions they had failed in the attempts to commit dacoities for one reason or other. The fat Bengali eventually came to Lahore. At an important gathering of the party he said that, as the troops were to go to Europe on the 1st March 1915, the revolt should be raised before that date. 21st of February was therefore fixed as the date of rising, and this decision was the result of a formal consultation of the party. They also decided to prepare a national flag, like one they had in the "Yugantar Ashram" in America. The flag was to be made of three colours, yellow to represent the Hindus and blue to represent the Mussalmans. (A flag was produced in Court). The Bengali undertook to try and arrange for co-operation of the troops in the Eastern Punjab and asked witness to arrange for the western district of the province. Their idea was that as they would start the revolution and resort to guerilla warfare the work of forming the new government would be taken up by other and abler heads among their fellow countrymen later on. The members of their party went to different parts of the country to collect arms. After mentioning some further details of the activities of the conspirators and the preparations which they were still making to start the revolution, he recounted the circumstances of his arrest at Amritsar on the 13th February 1915, at 3 P. M.
Before his cross-examination Amar Singh, first approver, was brought in and a translation of his statement in Punjabi was read out to two fresh arrivals, Nadhan Singh and Nur Singh, by Muhammed Fazlurrahman, reader of the Court. The Commissioners then adjourned for lunch.

Approvers' Cross-Examined.
LAHORE, May 7.
In the Lahore conspiracy case on the 6th May after lunch the approver Amar Singh was cross-examined by Mr. Rauf Ali on behalf of Nadhan Singh and Nur Singh accused and re-examined by the Government Advocate. Mula Singh approver, was cross-examined by Khalifa Hakumat Rai Bakhshi Gokal Chand and Lala Labhu Ram for the defence.

SIND.
Export of Raw Cotton.
Likely Prohibition.
KARACHI, May 7.
The "Sind Gazette" apprehends that in view of the recent restrictions imposed on the export of raw cotton from the United Kingdom the Government of India will shortly prohibit the export of raw cotton to Europe with the exception of Spain, Portugal, Russia, France and the United Kingdom.

SOUTH INDIA.
Lieut. T. Bailwards' Death.
Lord Pentland's Regret.
GOVERNOR'S CAMP MADRAS, May 7.
HIS EXCELLENCY has heard with profound regret of the death, on active service in Mesopotamia, of Lieut. T. Bailward, 26th K. G. O. Light Cavalry, lately His Excellency's Aide-de-Camp and Master of the Ootacamund Hounds. Lord Pentland knows that the loss of so gallant an officer and so true a sportsman will be deeply deplored by the members of the Ootacamund Hunt and by all who knew him.

The Andhra Conference.
VIZAGPATAM, May 8.
The proceedings of the Andhra Conference will commence at 7-30 on the morning of Wednesday the 12th instant in the Edward the Seventh Market Vizagapatam. (From Our Correspondent.)

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.
GREAT BRITAIN.The Landing at the Dardanelles.
Great Bravery and Skill Displayed.

LONDON, May 6.

In the House of Commons to-day Mr. Asquith, reviewing the landings at the Dardanelles explained that the landing on the Asiatic coast was essential in order to silence hostile batteries interfering with the landing on the Gallipoli Peninsula. By nightfall on April 25th twenty-nine thousand men had disembarked. The leading troops of the 29th division were held up throughout the day westward of Seddelbahr, but at sunset a fine attack along the heights enabled them to capture a position which covered the landing. Meanwhile the leading Australasian brigade, under General Birdwood, was towed at four in the morning to Gabatepe in complete silence. The enemy opened fire at point blank range, but the Australasians rushed the breach and attacked up the slope of the Sari Bair hill with the utmost dash. (Cheers). The French troops at Kumkale advanced with great gallantry. The co-operation of the naval force was everywhere magnificent. Mr. Asquith regretted that the casualties had been very heavy, including General Napier. The disembarkation was continued on the 26th. The enemy's continuous attacks were all repulsed with heavy losses. Major-General Hunter-Weston's 29th division with great valour, carried the positions at Seddelbahr, consisting of rocky ravines, ruined houses and entanglements. (Cheers). In the evening of the 27th they established themselves across the Peninsula, having advanced two miles. They were joined by the French troops, who, having fulfilled their mission recrossed to the Asiatic coast. The Australasian defeated every counter-attack and steadily gained ground. (Cheers). During the 28th and 29th further disembarkation took place, and further progress was made. On May 2nd a further advance was made by the British and French while the Australians were reinforced by the Royal Naval division. The position had been everywhere consolidated and was progressing under the most satisfactory conditions. In the successful performance of one of the most difficult operations of the war, namely, the landing on an open beach in the face of determined opposition, the troops had displayed unsurpassed courage and skill. (Loud Cheers).

Dardanelles Operations Pressed Forward.

Premier's Statement.

LONDON, May 6.

In the House of Commons Mr. Asquith announced that the operations in the Dardanelles were being pressed forward under highly satisfactory conditions.

Export of Wheat.

A Scheme to Benefit Cultivators.

LONDON, May 6.

Replying, in the House of Lords, to Lord Landsdowne on the subject of the prohibition of export of Indian wheat, Lord Crew said that a hope had been expressed that Indian cultivators should have a fair share of profits to compensate them for the great profits which they might have gained without Government interference. The Government were disposed to agree that, if possible, cultivators should not be penalised. The Government of India had not elaborated any scheme for the allocation of profits, but everything possible would be done to see that the profits were used not merely for the benefit of agriculture generally, but also for classes and individuals suffering from the action of the administration.

A Guildhall Meeting.

LONDON, May 7.

A meeting will be held at the Guildhall on 19th inst. when Mr. Asquith will move and Mr. Bonar Law second a resolution expressing the British peoples abiding gratitude to the Dominions and India for their unparalleled services in the struggle for liberty and justice.

Prohibition of Export of Egyptian Cotton.

LONDON, May 6.

Replying to Mr. Peto, Sir Edward Grey said that the prohibition of the export of Egyptian cotton to any port from which it could reach Germany was expected shortly.

Indian Issues Weaker.

LONDON, May 6.

Indian issues were to-day weaker. An impending East India Railway loan was reported of three million at 4½ per cent. Guaranteed debentures at about 99.

French's Bulletin.

LONDON, May 6.

Field Marshal French, in a bulletin, says:—There is nothing to report on the British front except that we captured more lost trenches on Hill Sixty. Fighting continues there. Elsewhere the enemy has shown no disposition to attack.

Use of Asphyxiating Gases.

Interesting Details by "Eye-witness."

LONDON, May 6.

"Eye-witness" with the headquarters recounts in detail the employment of asphyxiating gases. In some cases and gases did not reach the British lines and our men awaited the unsuspecting enemy whom they

TELEGRAMS.

bayoneted when they reached our trenches. On another occasion our troops awaited the wall of vapour and then charged through it and met the advancing Germans with bayonets. South of St Julien the denseness of the vapour compelled us to evacuate trenches, but reinforcements arrived and charged the enemy before they could establish themselves in positions. Large numbers were mowed down by our artillerymen, falling in heaps, and others scattering and running back to their own lines.

Germans Perish in Gas Fumes.

Many Germans probably perished in gas fumes. A captured German Lieutenant stated that the British fire at St. Julien was specially effective and that the enemy there broke and fled to the rear.

Gallant Stand by British Infantry.

The "Eye-witness" relates an hitherto unrecorded feat by the British infantry in holding a small position north of Zonnebeke throughout the fighting. The garrison held firm under raking artillery fire from all sides and repeated assaults. This resistance is all the more noteworthy, as the men knew that the troops from whom help might have been expected were retreating. This is the hardest task any soldiers could be asked to endure.

A Missing Aviator.

LONDON, May 6.

Mr. C. A. Gladstone, Flying Corps, who is reported missing was Master at Eton and son of the Rev. Stephen Gladstone. He has two brothers serving with the Indian Regiments.

Speaker's Son Wounded.

LONDON, May 6.

The Speaker's son, Arthur Lowther, has been severely wounded at Ypres.

A Steamer's Escape.

LONDON, May 6.

Submarines have sunk the Trawler "Merry Islington" and a schooner, but the steamer "Romano" escaped by steaming at full speed. The torpedo missed by a few feet.

Danish Steamer Sunk.

Crew Rescued by British Sailors.

LONDON, May 6.

The Danish steamer "Gathay," Copenhagen to China, with general cargo, six thousand tons, has been sunk by explosion in the Channel. Bluejackets landed the crew and passengers at Ramsgate.

Another Trawler Sunk.

A submarine has sunk the trawler "Stratton" by gun fire in the North Sea. The crew were saved.

Another Liner Sunk.

LONDON, MAY 7.

Telegram from Queenstown states that the Cunard liner "Lusitania," has been torpedoed and sunk off Old Head of Kinsale assistance has been sent.

Later on an official statement by the Cunard Company says that the "Lusitania" was sunk at 2-33 in afternoon. There is no word of passengers or crew who the totalled one thousand nine hundred.

Two More Steamers Sunk.

LONDON, May 7.

A Submarine has sunk the Liverpool Steamer "Candidate" in the Irish Sea without warning. One boat was swamped but all were saved although the submarine rendered no assistance.

The Submarine has also sunk the steamer "Centurion" Liverpool for South Africa in the Irish Sea. All were saved.

FRANCE.

A Paris Bulletin.

LONDON, May 6.

PARIS.—A communique says:—North of Ypres we easily repulsed a night attack from Steenstraets. The Germans made a very violent attack on Hill Sixty, using gases. They at first became masters of the position, but the British counter-attacked and retook some of the lost trenches.

Our counter-attacks in Ailly wood delivered at the end of the day made slight progress. We retook another position where the Germans had obtained a foothold in the morning.

During the night the Germans counter-attacked against a small hill east of Silleskerwasin, reoccupying the summit.

The remainder of our gains in the direction of Fecht have been maintained and consolidated.

Nothing to Report.

LONDON, May 7.

PARIS.—Last evening's communique announced that the day had been quiet and there was nothing to report.

Failure of a German Attack.

LONDON, May 7.

PARIS.—The communique says German attack at Bagatelle completely failed. On the rest of the front notably northward of Ypres region and at Vanguois violent artillery duels are taking place.

RUSSIA.

A Russian Statement.

LONDON, May 7.

PETROGRAD.—A communique says:—The Russians have repulsed a fierce German attack on the right bank of the Orzica, inflicting heavy losses. The Russians rushed a farm east of the Mlava railway, which they held despite six hours counter attacks. The Germans left a thousand dead.

TELEGRAMS.

The battle in the Carpathians continues ferocious. The Russians have suffered losses from the enemy's heavy guns, but Russian shrapnel and rifle fire have severely punished the enemy. The Russians have routed the enemy in the Stryi district.

Offensive in Western Galicia.

ALLAHABAD, May 7.

The "Pioneers" London correspondent cables:—The Germans continue to press their offensive in Western Galicia under the old idea of causing withdrawal from Hungary by attacking the Carpathian flanks. As the attack on the left was a failure the Grand Duke has taken up this defensive line and apparently has drawn the enemy forward. The Germans were recently caught deployed in masses for the attack. Thousands were shot down. The Russians have also lost heavily. As the fighting is of desperate nature the Germans claimed victory in advance a detachments advanced for the sake of moral influence but their new effort has yet to go through the ordeal of battle large forces being employed on both sides. The Russians await the main attack with strong front. The duration of the battle is likely to encompass many days.

TURKEY.

Graphic Accounts of the Fighting.

Retreat of the Turks.

LONDON, May 7.

A correspondent who was in a motor launch off Gabatepe sends a description of the battle which took place on the night of the 26th April. The Army had landed supported by the Fleet; firing was maintained throughout the night, and was so continuous that it was possible to discern the outline of the valley across which the land forces were contending. Shrapnel bursting in the sky added to the effect of the river of fire along the valley. In the morning, puffs of smoke showed that the British held and maintained their position on the northern ridge. The Turks replied feebly at intervals. An Artillery duel continued during most of the 27th April, the battleships taking part and searching the enemy positions by indirect fire.

Meanwhile, the ships at the entrance to the Dardanelles were actively bombarding the Narrows, the smoke rising from the Straits being visible across the Peninsula. Heavy rain clouds at 5 P.M. enveloped the whole region in a dense mist, under cover of which the Turks moved their guns and opened fire. This was promptly answered by the British, who also shifted their position. At 20 minutes the enemy's fire slackened. The troops were landed at night on the southern part of the Peninsula, and the British guns were advancing at mid-day on the 28th April. A cloud of dust marked the Turkish retreat. When they reached a peak 700 ft. high, which was apparently the objective to the advance, the movements of the batteries on both sides were visible. By the evening the Turks had retreated into Krithia, which was burning. The town was shortly afterwards captured.

Chanak, Maidos and Gallipoli in Flames.

Incessant Fighting.

LONDON, May 7.

A correspondent of the Associated Press telegraphs from Constantinople under date the 4th instant:—I visited the Dardanelles on the night of the 1st instant. The town of Chanak was still burning after 30 hours. The whole place was in desolation, fallen chimneys and crumbling walls. Maidos has already been burnt. Yesterday Gallipoli was in flames. Destruction has been wrought by indirect fire from the Gulf of Saros directed by aeroplanes. The Allies resumed the attempt, on the 25th April, at landing at various points. Incessant heavy fighting continues. It is impossible for military reasons to give details.

CHINA.

China Japan Negotiations.

A Deadlock.

LONDON, May 6.

Chino-Japanese negotiations have reached a deadlock. At the last meeting, the Chinese representatives stated the maximum concession which China was prepared to make. These, however, fall short of the Japanese demands, especially with regard to the Yangtze valley, the employment of Japanese advisers, and the purchase of a fixed amount of munitions from Japan. The Japanese Minister stated that Japan withdrew her offer to restore Kiaochow owing to the refusal of China to accept the Japanese modified terms.

Ultimatum to China.

LONDON, May 6.—(6-50 P. M.)

TOKIO.—It is understood that the Cabinet has resolved on despatching an ultimatum to China and an Imperial edict is expected immediately. Martial law has been proclaimed in the province of Kwantung, in which Tsingtao is situated.

Dialatory Reply.

LONDON, May 7.—(4-10 A.M.)

TOKIO.—The Cabinet has met and is believed to have considered an ultimatum, the presentation of which to China is regarded by the Japanese Press as a foregone conclusion. The papers regard China's reply to Japan's modified demands as purely dilatory.

Ultimatum Sent.

LONDON, May 7.

TOKIO.—An ultimatum has been presented to China and a reply demanded within forty eight hours.

Feeling in Tokio.

It is understood in Tokio that China has expressed a desire to come to an arrangement avoiding a rupture.

TELEGRAMS.

Chinese Offer to Japanese Demands.

LONDON, May 7.
A Telegram from Peking says:—That following upon the firm demand of the Japanese Minister China offered to yield practically everything making only one proposal regarding Japanese demands.

HOLLAND.

An Amicable Settlement.

LONDON, May 7.
AMSTERDAM.—A Berlin telegram to "Hollandsche" states that Germany and Holland have reached an agreement over the sinking of the steamer "Katwyk."

AUSTRALIA.

Shortage of Sugar.

LONDON, May 7.
SYDNEY.—The premier is informed that stocks of Sugar in Sydney and Melbourne will probably be exhausted by the end of July and it will be necessary to import sugar from Java. The shortage is due to drought.

SOUTH AFRICA.

Stations Occupied.

LONDON, May 7.
CAPETOWN.—General Botha has occupied the important railway junction of Karibib and the stations of Johannabrechtshohe and Wilhelmstal. He expects to occupy Windhuk very soon.

The War in South Africa.

MORE REPREHENSIBLE GERMAN METHODS.

Wells Poisoned with Arsenic.

LONDON, May 6.
It is officially announced that when Swakopmund was occupied on January 14th, it was discovered that the wells had been poisoned with bags of arsenical cattle dip. General Botha complained and threatened reprisals to the commander of the German forces, who replied that his troops had received orders to render the water-supplies unfit for man or beast. Salting proving ineffective, recourse had been had to the cattle dip. He added that warning notices had been posted that the wells had been so treated.

Commanding Officers to be Responsible.

But General Botha replied the notices had been found and declared his intention to hold commanding officers responsible for these practices.

Since they evacuated Aus and Warmbad the Germans have consistently poisoned the wells along their line of retreat.

Poisoned with Disease Germs.

An intercepted letter from the Captain of a German outpost confesses that some of the wells have been thoroughly infected with disease.

Protests Useless.

The papers pass severe comments on the German illicit practices and remark that it is incredible that a European nation should go to such inhuman lengths. They generally agree that protests are useless.

GERMANY.

Killed in Action.

LONDON, May 5.
AMSTERDAM.—General Von Seyde Witz has been killed in action.

35,000 German Casualties.

Failure of German Offensive.

LONDON, May 7.
PARIS.—It is officially announced that the Germans, during the past fortnight have attempted three great offensives:—in Belgium, on the Meuse and in the Carpathians with the object of impressing neutrals. They have failed everywhere. Their losses in Belgium and France have been over thirty-five thousand and six of their best divisions have been decimated.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, May 7.
The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 6th May:—A Russian communique shows that the Russians are retiring at some parts of the lines in Western Galicia between the Carpathians and the Vistula. The Germans have brought up eastward from the Cracow region very large armies and flung them on the Russian lines in massed formation. Before this onslaught some Russian Units had to retire and after obstinate fighting withdrew to a second line of fortification. In Eastern Galicia in the direction of Stry the Russians are maintaining the position against Austrian flanking attack. From the Baltic provinces nothing further is reported of the German move and the Russians are advancing successfully in the region of Rossieny.

In the Western Theatre.

In the west the Germans have gained a footing on Hill Sixty south east of Ypres by extensive use of poisonous gases favoured by weather. The "Eye-witness" in British Headquarters described the use of these gases on other

TELEGRAMS.

occasions. On the 2nd May the Germans launched a dense cloud of suffocating vapour from the trenches and our front trenches were rendered untenable. The gas looked like great reddish cloud. We had to evacuate the trenches temporarily but eventually reoccupied them and re-established the line in that its original position.

Breach of Hague Convention.

From South Africa another German breach of the Hague Convention is reported. The German Commander has admitted poisoning of wells in reply to a protest by General Botha that on the occupation of Swakopmund on 14th January it was discovered that six wells from which water was to be drawn for human consumption had been poisoned by arsenic. A message was also intercepted in March last containing instructions to patrol to infect Ida Mine with disease and since the evacuation of Warmbad and other places the Germans have consistently poisoned all wells along the railway.

Success in Alsace.

The French report considerable successes in Alsace where another Hill was captured and nearer approach made for Metzeral.

Italian Situation in Serious.

A telegram from Berlin received in Copenhagen describes the situation in Austria and Italy as extremely serious. War is expected to be declared any hour.

Commerce Department Notification.

SIMLA, May 7.
The following are published in the current issue of the "Gazette of India" in Commerce Department:—The Governor-General in Council is pleased to prohibit the exports of gum, lac stick, but not lac dye, to all foreign ports in Europe and on the Mediterranean and Baltic Seas, other than those of France, Russia (except Baltic ports) Spain and Portugal.

The Governor-General in Council is pleased to declare that Samoa New Guinea (except Dutch New Guinea) the Bismarck Archipelago (comprising New Britain, New Ireland, New Hanover Admiralty Islands etc.) the Island of Nauru in the Marshall Islands, the Islands of Bougainville and Buka in the Solomon Island Homeland Misahöhe Kette-Karachi of the Mangu Yendi district forming the Dagomba country in Togo shall be added to the list of British possessions for which the later rate of postage from India is one anna per ounce.

Telegraph Wires Blown Down.

SIMLA, May 7.
The telegraphic communication was interrupted last night by a storm which blew down the wires between Umbaia and Delhi. Working parties were immediately sent out and the break was repaired early to-day.

Wheat Prices Announced.

SIMLA, May 7.
In connection with the scheme for the control of wheat exports, the Government of India announce that on and from the 8th May the maximum price F. O. B. at Calcutta at or below which purchases of wheat will be effected on their behalf by the firms selected to act as their agents, will be Rs. 4-11-9 per maund for Club No. 2 wheat. The maximum rate F. O. B. Karachi and Bombay for white Karachi wheat will be Rs. 4-14-9 per maund on and from the 8th May. The above prices are subject to further reductions at a later date.

CALCUTTA.

Another Daring Dacoity.

CALCUTTA, May 7.
On Tuesday night a daring dacoity was committed in the house of Lakshan Mandol, trader and money-lender of village Bakardouri in Diamond Harbour Sub-division. The dacoits, twenty-five in number, announced their intention of raiding that house by the firing of bombs. They maltreated the inmates of the house and seriously stabbed a woman. The villagers mustered in large numbers, but were afraid to offer resistance. The dacoits broke open an iron safe and carried away cash and jewellery worth several thousands of rupees.

A Bengal Political Suspect Under Arrest.

CALCUTTA, May 7.
A Bengal political suspect named Sateyendra Nath Sen was brought down from Lahore under arrest and placed before the commissioner of police on Wednesday in connection with a political offence. The accused was arrested about a month ago by the Bengal police in his native village in Magura Sub-division in Jessore district and was taken to Lahore in connection with the Lahore conspiracy case. He is stated to have left America for India some three months ago. He has been remanded to the Presidency Jail.

A Case of Murder against a C. I. D. Officer. Appeal heard in Calcutta High Court.

CALCUTTA, May 7.
At the High Court this afternoon Justices Chitty and Beacheroff concluded the hearing of the appeal preferred by Dirijendra Nath Mukerjee, C. I. D. Officer, who was convicted by the Sessions Judge of Khulna of murdering a young girl and sentenced to death. Mr. Sultan Ahmed for the Crown submitted that the statement made by the accused was a tissue of falsehoods. The defence story was that the accused was going to kill a boar gun in hand. He saw a cat chased it and fired at it, with the result that a girl who was sitting on a cot inside a room was hit. Counsel said that this story of boar and cat was no better than old cock and bull story. The theory of accident had no legs to stand on. The room was lighted and the girl was visible from the place where the accused fires his gun. There was evidence that the accused was instrumental in sending a bogus telegram to decoy the husband of the girl away and during the husband's absence the girl was taken to her mother's place where she was killed. There was evidence that the accused was seen with the girl on her way to her mother's place. It was a clear case of murder. Their Lordship reserved Judgment.

TELEGRAMS.

A Regrettable Death.

CALCUTTA, May 8.
News has been received in Calcutta that Mr. Olive Lemesurier son of the late Colonel Lemesurier has been killed in action in the Persian Gulf. He joined the Indian Army Reserve Officers in Cavalry in November. He was very popular in tea planting circles in Assam and was a keen sportsman. One of his brothers is in Calcutta and another is a Major in the Army and is with the Allied forces in the Dardanelles.

The "Madras" expected Arrival.

BOMBAY, May 8.
The Hospital ship "Madras" arrives on Monday morning 10th at Bombay carrying 566 patients including 20 British officers.

The C. I. D. Branch. In Search of a Gang.

CALCUTTA, May 8.
The Intelligence branch of the Bengal C. I. D. assisted by Pabna and Faridpur district police are on the lookout for a number of Bengali youths armed with revolvers who are reported to have recently escaped from Belgachi near Goalundo. The gang is stated to have recently committed a serious dacoity and to have gone to Belgachi with the intention of looting the local bazar but the police headed by the District Executive Officers were already on their track. They were challenged at Belgachi when they fired some blank shots from Mauser pistols and managed to keep the villagers at bay. Before the Police force arrived the gang escaped by Padma river in boats held ready for them by their comrades. It is reported that the dacoits pursued at Belgachi are members of a big gang responsible for two recent dacoities at Mechda and Kalyanpur in Faridpur and Pabna districts respectively. The Kalyanpur dacoity was committed in the house of a Mohamadan Zamindar in broad daylight at 4 P. M.

Abduction of a Girl. Hid Underground.

CALCUTTA, May 7.
The case of alleged abduction in which it is stated that the young wife of a day labourer of Canning Town was carried away and subsequently rescued by the Police from a room built under ground is being heard at the Alipore Police Court. The accused Sabadhan Mullick of Canning Town is said to be a rich young landowner who had repeatedly prowled around the house in which the girl lived with her husband in order to get speech with her. He at length, it is alleged, induced the girl to go with him and hearing that the husband had discovered that he was the culprit carried her to the residence of his uncle where he built a room underground and concealed the girl there. The room was well stocked with necessaries and even luxuries. Some enemy of the accused however gave the Police information as to where the girl was confined and her rescue was effected. The case is proceeding.

BOMBAY.

The Credit Bank's Assets. Official Liquidator's Submission.

BOMBAY, May 7.
Mr. R. D. Sethna, official liquidator of the Credit Bank in liquidation has submitted to the Chamber Judge his second report on the liquidation proceeding of the Bank. He dwells on the deficiencies and liabilities and points out that only a small portion of the amounts expected to be realised is realisable. Mr. Sethna has been able to make total recoveries amounting to rupees six lakhs.

Bombay Legislative Council. Election of University Representative.

BOMBAY, May 7.
The election of a representative of the Bombay University in the Bombay Legislative Council, in the place of Mr. Setalwad, took place to-day with the result that Mr. N. M. Samarath was returned having obtained 64 votes. Of the other candidates Mr. H. J. Bhabha received 55 votes and Mr. K. Natarajan 50 votes. Mr. Samarath is a pleader of the Bombay High Court and well-known in Indian political circles.

Alleged Cheating by Cotton Agents.

POONA, May 7.
Another charge of cheating in respect to Rs. 70,000 worth of cotton was preferred to-day before the city Magistrate by Dayaram Surajmul of Matore against Rao Bahadur Ramnarayan Amarchand and Sett Chaturbhuj Balmukund, Agents, Poona Cotton and Silk Mill. Complainants say they were given six hundis, totalling Rs. 27,500 on Hindumal Balmochand in payment of cotton consignments. These hundis were all dishonoured when presented for payment between the 17th and 27th April. The complainant alleges that the accused knew at the time that the hundis would not be paid but still obtained possession of goods.

Weather.

SIMLA, May 7.
The disturbed conditions over the bay developed and a storm probably formed to the west of Table Island. Rainfall increased round the northern half of the Bay and Upper Burma. Thunderstorms occurred in Assam along Central Himalayas. The principal amounts are:—Table Island 1½ inches, Diamond Island, Akyab 2, Moulmein, Rangoon, Lashio 1, Kyaukpada Mandalay 1½, Maymyo, Calcutta 2, Cuttack 3, Bahraich, Lucknow 1½, Ambala, Simla 1 and Trichinopoly 2.
FORECAST:—No important change.

సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు

ఆంధ్రభారతము, పద్యకావ్యము, అనేకపాఠాంతరములతో చక్కగ అచ్చగుచున్నది.	౪.	అ.
అది, సభాపద్యములు 1 సంపుటము	1	12
ఆంధ్రభారతము 2 సంపుటము	1	12
విరాట్కోడగములు 3 సంపుటము	1	12
తెక్కిన సంపుటములు అచ్చగుచున్నవి.		
ఆంధ్రభాగవతము, చక్కనికూర్పు	8	0
ఆముక్తమాల్యద, సతీక, శ్రాంతకూర్పు	8	0
వేంకటాచల మాహాత్మ్యము, త. వెంకయ్యకృతము	0	14
రాజయోగ సారము తరికొండ, వెంకయ్యకృతము	0	4
మానుకావ్యము, సంస్కృతాంధ్ర వ్యాఖ్యానశీర్షి		
సూరస సహితము	2	0
మేఘసందేశము, సంస్కృతాంధ్ర టీకాసహితము	0	0
యాజ్ఞపూర్వ ప్రయోగచంద్రిక, సప్తరము, శ్రాంత	2	2
ఇవి మొదలగు సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు అనేకములు మావద్దవారము. కొరిసవారికి క్యాటలాగులను పంపెదము. వావిల్ల. రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,		
192 ఎన్ థ్ల నేడ్, చెన్నపురి.		

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు పదుపుటకు, వాటిని వాగుచేయు గజగు తరిపేయదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు వదుచునో యేర్పాటుగా యేర్పాటుచేయునో అది చెడిపోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యీ మంశముల నెల్ల ఆభ్యాసపూర్వకముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్ కొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటువారివద్దనుంచి లైసెన్సు యిప్పించి పంపబడును. యిందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును. కాక్ 1వ తాళికున క్లాసు ప్రారంభమగును. మే నెల 10 వ తేది లోగా దరఖాస్తులు పంపుతూ 10 రూపాయలు అడ్వాన్సు పంపువారికి మాత్రము ఒకవోటు దొరకగలదు. ఈ క్రింద సుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

తామర తైలము

మా తామర తైలము ఒక్కడబ్బాను అగు లిజాలకు కొని వాలు గైదు సారులు రాచినయెడల తామర నిర్మాతలమగును. నయముగాని యెడల మీ అరులగాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును.

తీట, నురద, ఏనుగుగజ్జ మొదలగువానికి మంచి మందు. అనేక సంవత్సరములు, మాసములు బాధ పడినవారు దీనినలన తత్తణుచే సుఖమును పొందిరి. వేలకువేలు డబ్బాలు విక్రయము. వెల 1-కి 0-4-0 అమృతాంజనండ్లతో 6 తంబుచెట్టిపిడి, మదరాసు.

నోటీసు - లాభము!

బయస్కోపు యంత్రములు:—మావద్ద స్టాండా ర్డు బయస్కోపు యంత్రములు, కాక బయస్కోపు యంత్రములు యుద్ధపుణిములు, లైటు సామానాలు మిక్కిలి చురుకగా విక్రయించబడును. ధరలు రు 100లు మొదలు రు 5000 వరకు యున్నవి. ఈ యంత్రములను కలిగియున్నవారు త్వరలో భాగ్యవంతులు కాగలరు. శ్రీ గా సంకతులు తెలియగోరువారికి క్యాటలాగులు పంపబడును.

మినియూఫ్యాక్టో యంత్రములు:—రు ౧౦౦ మొదలు రు ౧౦౦౦ వరకు ధరకలిగి యున్నవి. ఏవిధమునకన్వములేకుండా ఒక్కమింటులో పోస్తుకాదుమీదగాని బ్రాచెస్ మీదగాని కొరవారి ఫోటో తీసియున్నవారు. ఒకకోజూస గేంం ఫోటోలు తయారుచేయవచ్చును. వారమునకు రెండు వందలయినా లాభము పొందవచ్చును. తెలస్కొప్పును ఫలమధికము. ఇది మన యిండియాకు శ్రాంత్యంత.

కార నేషన్ బయస్కోపు కంపెనీ

విజయనగరం, విశాఖపట్నంజిల్లా.

బ్రాంచి:—ఉర్లా, గంజాంజిల్లా

అపూర్వ గ్రంథములు.

- 1, 2 గారడీపుస్తకము. — ౧ వ భాగము ౧౦ అణాలు ౨ వ భాగము ౧౦ అణాలు వీటిలో గణిత చమత్కారములు యక్షిణీ కవికట్టు క్లెప్టికావ యంత్రములు మొదలయినవి. గలపు వీటిని చదువువారు అద్భుతముగా గారడీచేయగలరు.
- 3 మేధావి:—3 అణాలు. అమృతమైన జ్ఞాపక శక్తికి మృదులు తెలుపబడినది. శతావధానము చేయగలరు.
- 4 చతురంగ దర్పణము. — 10 అణాలు. ఆట విధానము చదువంగవు తమాసాలు. అందయెత్తులగువు.
- 5 చిత్ర మంజరి. — 3 అ. 6 వినోదకాం 6. అ 7 పదమానందము 4 అ. 8 ఆనందము 3 అ. 9 చమత్కార రత్నాకరము. 2 అ. ఈ అయిదు పుస్తకములలో విచిత్రములు సాహస్యము, విశోదకరమైన పద్యములు చమత్కారగలవు కడుపుబ్బుపట్టు నవ్వుపుట్టించును. శ్రీలంక - ఉత్తరము.

బుద్ధిరాజు ఈశ్వరప్రపంతులు

గంజాంజిల్లా.

THE DAWN OF HOPE,

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.) **AMRUTANJAN** (REGD.)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT
ANNAS
EIGHT ONLY.
of
All dealers in
Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT
Madras & Bombay.

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదినంచిక! సంవత్సరాదినంచిక!

ఆంధ్రపత్రిక యొక్క ఆరవసంవత్సరాదినంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ నైస్యసేవ, ప్రాచీనతీతి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగవిద్ర, భీరారాధన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమునలే ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్కాక నిపుడు లోకము నంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సముత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:—

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాడు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు కటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యేక కారణములు పరోక్ష కారణములు; 3 యుద్ధ పూర్వాహములు, వాటిఫలములు; 4 భిన్న రాజ్యముల నైస్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిఫలములు; 5 దుర్గగుల్మ నిర్మాణము వాటిఫలములు; 6 నానారాజ్యముల నైస్యముల ఫలగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రహ్మాండవిషయంబుల యాంధ్ర ప్రచురణములందపూర్వముగ సూడగలదు. పెద్దయోగ్యతయందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనాను సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగులపటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను, ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర పంచాదారులకు వెల 0 8 0
- అంధ్రపత్రిక సంవత్సర " 0 12 0
- ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక నిమాసముల పంచాదారులకు " 1 0 0
- ఇతరులకు " 2 0 0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలుచేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిచ్చటినుండియును (పంచాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును. దిన పాఠపత్రిక పంచాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపిడి, మదరాసు.

అమృతాంజనము.

నొప్పులకు పరమామృతము.

లోక ప్రఖ్యాత మైన మందు. ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము. సీసా 1-కి 0.8-0 అణాలు మాత్రమే. తలనొప్పులు, వాయువు నొప్పులు, శిశువుల నొప్పులు, కీళ్ల పోట్లు, పక్షవాతము, వాపులు, గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి అమృతమవంటిది. సువాసనగలిగియుండును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోకలి నొప్పులు నశింపజేయు పోగలవు. దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు. పంచభావచీటి చూచికొనిన మోసము గలగదా. అమృతాంజనమునకు సాటివేరు లేదు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, తంబు సెట్టి వీధి, మదరాసు.

వనోపధి సారాపరిల్లా

ఇది దేహమాండుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయున. కీళ్లపోట్లు, పాత వాయువుపోట్లు, రవవట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును కుద్దిపజచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1.4-0.

మృష్టుకుమందు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లి(త్రాగుటకు మందు) నాగవల్లితైలము వైపువలె మందు. ఈరెండుకలిసి వెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

క్రాంతిని అనుసరించి చేయబడినది. కామినియా ఆయిల్.

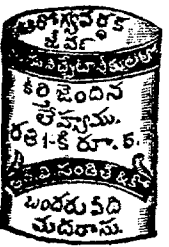
ఏ స్త్రీలకు తమ కంట్రుకలు నుండరముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుటమానవలెనని, బహుళా దొరకెడు నూనెలను వాడరాదు. ఎందుకనెన కంట్రుకలు యేకారణమున రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నారు. ఈసంగతి స్త్రీలు ఆలోచించవలయును. ఈ కామినియా నూనె మూలకముండి నూతన సంకోధనప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె కంట్రుకలను రావ్వు పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన కంట్రుకలు రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె కంట్రుకలను పట్టువలె నున్న గజచేసి మెడకును చల్లగానుండుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరరూపమైయున్నది. ఊరుపేక తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరివానికిగూడ కామినియా తైలము తెలిసియేయున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కడనులేదు. అది మెంతుకలకు విగినగలాడునట్టి సహజమయిన కల్లని నెయ్యిగు కలిగించి శిరస్సునకు చూపవలెనని మెడటికి క్రాంతిసాంపుగూర్చి మిక్కిలి యింపయు సువాసన మిక్కిలముగా గలిగియుండును. ఇదిఅన్నిటికంటె ఎక్కువయగుటవల్ల మైసూరునందు ఒక బంగారుపతకమును, అలహాబాదు వస్తుప్రదర్శనమందు ఒకయోగ్యతా పతకమును నొసంగియున్నాడు. మతియు మేముకోరకయే వేలకొలది యోగ్యతా సాక్ష్యములు మాకు వచ్చుచున్నవి. కామినియా తైలముయొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు అరణాస్థాంతు

వంపినయెడల ఒకసారికి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగల ఒకబుడ్డి తైలము ఇవానుగా పంపబడును. వెల సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 మూడుసీసాలకు రూ. 2-10-0 వి. పి. ఖర్చులు జేరు.

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెని.

మద్రాసునందు (పతి చిల్లరదు కారాములలో దొరకును.) డ్రగ్స్టు అండ్ కెమిస్ట్రీస్, నెం. 153 జామా మసీదు, బొంబాయి.

ఆరోగ్యవర్ధకజీవన్.

ఈలేహ్యమును, తప్పక 22 రోజులు భుజించినవారికి, పక్షులకు కలిగినట్టి కండ్లను, గుడ్డుములు నడిచెను నడకను, సింహమునకు కలిగియుండు బలమును కలుగజేయును. చెడురక్తమును కుద్ది పజచి మంచిరక్తమును అధికరించును. 40 రూపాయలయెత్తు రూ 5-0-0.

ఆర్. వి. పండిట్ అండ్ కంపెని 6, బందరువీధి, మద్రాసు.

ధరలేకు. దేశ హితము పోషింపలేదు. ఉచితము! ఆయుర్వేదము. ఉచితము!!

ఆంగ్లవైద్యవిషయమందును ఆయుర్వేదపద్ధతులకుండును మనకుగల అనుభవముకల్ల నేకరింపబడిన వైద్యరహస్యభరితమైన వైద్యవిద్య

ఈ పుస్తకము కోరువారికి ధరగాని పోషింపగాని లేక ఉచితముగా పంపబడును:—రాజవైద్య నారాయణచేతకవడి 20 చినాబజార్, మద్రాసు.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంజీవికంటె ఒక వనమూలిక. ఇదిమీ మన పూర్వీకుల అతిరహస్యపు జ్ఞాపకము. దీనిప్రభావము కనుగొన గలయున్న రాత్రి పరుండభోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. మూత్ర ద్వారములకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును, దేహమునకు బలమును కాంతినిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంటి నాకము చేయుటలో సంజీవికంటె. "సర్వజీవన్" ఇది స్త్రీలు పురుషులు బాలరు వృద్ధులు అందరును నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియు కలుగును. వెల టెన్ 1-కి 2-0-0 పోషింప ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసరు జి. యస్. నాయుడు, (1-5-15) కలియుగ భీమ.

బంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

శుక్లనష్ణము

గుణమీయనిదో

సాము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రూ. 2-0-0.

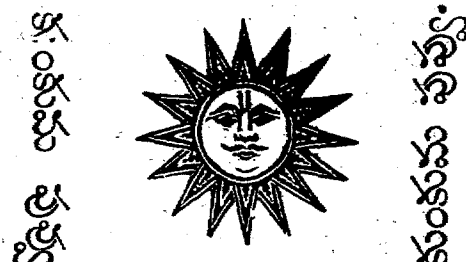
పోష్టభిర్యులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో., (1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాండెట్లు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని, 21, హమ్మంవీధి, బొంబాయి.

వర్తకులకు కల్పతరువు.

వాణిజ్యసూచికలు.

వాణిజ్యసూచికలు, అన్ని దేశములలోను, అన్ని భాషలలోను యున్నవిగాని ఆంధ్రదేశమునకు నూతనము. ఇవి వాణిజ్యభవమునకు సోపానములు. ఇవి లేనిదే వాణిజ్యము అభివృద్ధి కానేరదు. ఇవిలేనిదేకము నాగరకదేశమని చెప్పటకు వీలులేదు. వీనిచే ప్రతివర్తకుడు, ప్రతివస్తు నిర్మాత ఒకరి కొకరికిని, పట్టణములందును పల్లెలందును వస్తువులను కొని జనసామాన్యమునకును సంబంధము కలుగును. ఇవి దేశమందన్ని వాణిజ్యకార్యాలయములలో నుండును గాన ప్రకటన దాగ్గయొక్కయు, వ్యవహారముల నిందు నమోదుచేయించు కొనిన వర్తకులయొక్కయు వ్యాపారము లోకమందరికి తెలియగలదు. మీరు చేయు వ్యవహారము జగముంతయు ప్రాకి అభివృద్ధి కావలయునన్న మీపేరు నిందు నమోదుచేయించుకొనక తప్పదు. మీవ్యవహారమును చేయుట లేదా? చేయుచున్నచో మీవ్యవహారము జగముంతయు వ్యాపించి అభివృద్ధి కావలయునా? అట్లయినచో యీసూచికయే ఆకొరికకు ముఖ్యసాధనము. గాన మీవ్యవహారమును వానియందు నమోదుచేయించుకొనుడు. మేము రెండుసూచికలు ప్రచురించవోవుచున్నాము.

i. ఇంగ్లీషున ఆంధ్రదేశమునందుగల వర్తకులు, వస్తు నిర్మాతలు, ఏజంట్లు వగయిరానూచిక ఇదిఅన్ని దేశములవర్తక కార్యాలయములకు బంపబడును.

ii. నిఖిలదేశ అనగా ఆంధ్రదేశ, సర్వేంద్రియా, యింగ్లండు, అమెరికా, జపాను, ప్రాన్సు మొదలగు గల పరిశ్రామిక దేశములయందు దేశస్తువు యేకర్యాగారములందు నిర్మించబడుచున్నచో వాటిసూచిక. మనఆంధ్రదేశముందు ప్రతివానికి తెలియుటకై తెలుగున ప్రకటించబడును.

ప్రకటన చార్జీలు—సైజు 1/2 క్రాను.

పూర్తిపేజి రూ. 12, 1/2 పేజి రూ. 7, 1/4 పేజి రూ. 4.

1/8 పేజి రూ. 2 మాత్రమే. వ్యవహారము చిరునామాలు నమోదుచేయుటకు 12 అణాలు మాత్రమే. ఈచార్జీలు రెండింటికి ప్రత్యేకము. 2 వ నెంబరు సూచిక అనగా తెలుగుపుస్తకము సుమారు 700 పేజీలుండును. వెల అందరికిని సులభముగనుండుటకై రూ. 5 మాత్రమే. మేము ఎందరికి కావలయునో అన్ని ప్రతులుమాత్రమే తయరచుచున్నాము. గాన పుస్తకములు గావలసినవారు వారిఅర్హత రిజిస్టరుచేయించుకొనిన మంచిది. లేనిచో స్పష్టముగ దొరకవు. ముందు ఖరీదు బంతువారికి పుస్తకము ఖరీదు రూ. 3 మాత్రమే. అర్హత ప్రకటనలు వగయిరాలు గ్రహించుట కొద్దిరోజులలో చాలింపదనువును. యీవిషయమే రేపు మీరు మరచిపోవచ్చును గాన యీరోజుననే వ్రాసిన మేముకలుగలదు. త్వరపడుడు. చిరునామా:— ఆంధ్ర నిట్టింగ్ కంపెని, గుంటూరు.